

महाराष्ट्र विधानसभा

चौथे अधिवेशन, २०२०

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

राज्यात नियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या वाहने चालवणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत

- (१) ६०९ (०७-०४-२०२०). श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) महामार्ग पोलिसांनी सादर केलेल्या अहवालानुसार राज्यामध्ये बेदरकारपणे वाहन चालवून झालेल्या अपघातामध्ये सुमारे ३९२६ जणांना प्राण गमवावे लागले असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अपघातांवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी शासनाने कोणत्या उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहेत,
- (३) असल्यास, नियमांचे उल्लंघन करून बेदरकारपणे वाहने चालवणाऱ्यांना अटकाव होण्यासाठी शासनातर्फे कडक नियमावली तयार करण्यात येणार आहे काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०९-१२-२०२०) : (१) माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये बेदरकारपणे वाहन चालवून झालेल्या अपघातात एकूण ११५५ जणांना प्राण गमवावा लागला आहे.

(२) अपघातास नियंत्रण ठेवण्यासाठी शासनाकडून खालील प्रमाणे उपाययोजना करण्यात येत आहेत.

- i) राज्यात असलेल्या ७४३ ब्लॅक स्पॉटचा अभ्यास करून सार्वजनिक बांधकाम विभाग व एम.एस.आर.डी.सी. व इतर शासकिय आस्थापनाबरोबर वेळोवेळी बैठका घेऊन आढावा घेण्यात येतो.
- ii) मुंबई - पुणे महामार्गावर माहे सप्टेंबर-२०१६ पासून लेन कटींग करणाऱ्या वाहन चालकांना शिस्त लावण्याकरीता विशेष मोहिम राबविण्यात येत आहे.
- iii) राज्यातील रस्ते अपघात कमी करण्याच्या अनुषंगाने जनतेमध्ये जनजागृती करण्याकरीता अपर पोलिस महासंचालक (वाहतूक) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई व इंडियन ऑईल कॉर्पोरेशन यांच्या संयुक्त विद्यमाने पिपल वॉलनेट या संस्थेने हायवे मॅनर्स (Highway Manners) हा रस्ता सुरक्षा जनजागृती कार्यक्रम राज्यात राबविला जात आहे.

iv) वाहतूक नियमांचे उलंघन करणाऱ्या वाहचालकाविरुद्ध प्रभावी कारवाई करण्यासाठी राज्यात ई-चलन प्रकल्प राबविण्यात येत आहे.

v) घाट क्षेत्रामध्ये वाहतूक कोंडी कमी करण्याकरीता वाहतूकीची कोंडी व अपघात होत असलेल्या ठिकाणी पोलिस कर्मचारी नमून वाहतूकीचे नियमन करण्यात येते.

vi) घाट क्षेत्रात दुभाजकावर सिमेंट क्रॅश बॅरिअर बसविण्यात येत आहेत.

vii) इंटरसेप्टर वाहनामधील स्पीड गनव्दारे वेगमर्यादेपेक्षा जास्त वेगाने वाहन चालविणाऱ्या वाहन चालकावर कारवाई करण्यात येते. दोषी वाहनचालकाविरुद्ध माहे डिसेंबर २०१९ मध्ये १६,३५४ केसेस अंतर्गत एकूण रु.१,४५,८३८००/- इतका दंड आकारण्यात करण्यात आला आहे. तसेच जानेवारी ते डिसेंबर २०१९ या कालावधीमध्ये १,५४,२६३ केसेस अंतर्गत रु.१२,७४,६४,३००/- इतका दंड वसूल करण्यात आला आहे.

उपरोक्त उपाययोजने व्यतिरिक्त आवश्यकते नुसार अन्य उपाय योजना देखिल करण्यात येत आहेत.

(३) बेदरकारपणे वाहन चालवणाऱ्यांवर नियंत्रण ठेवण्याकरीता वाहनांच्या वर्गवारीनुसार महत्तम वेग मर्यादा निश्चित करण्याबाबतची अधिसूचना दि. २५/१०/२०१९ रोजी निर्गमित केली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील मच्छिमारांना उपलब्ध करून देण्यात आलेले कर्ज माफ करण्याबाबत

(२) ६९६ (१३-०४-२०२०). श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील मच्छिमारांना एनसीडीसी टॉलर्ससाठी मत्स्यविकास विभागाकडून उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कर्जाच्या वसूलीसाठी नोटीसा बजावण्यात आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मत्स्यदुष्काळ आणि परप्रांतीयांच्या अतिक्रमणामुळे अडचणीत सापडलेल्या जिल्ह्यातील मच्छिमारांवर कर्ज वसूलीच्या कारवाईमुळे आत्महत्या करण्याची वेळ आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील शेतक-यांप्रमाणे मच्छिमारांवरही आत्महत्या करण्याची वेळ आल्यामुळे मच्छिमारांचे कर्ज माफ करावे अशी मागणी सिंधुदुर्ग जिल्हा मच्छिमार संघटनेकडून शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने काय निर्णयात्मक कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अस्लम शेख (०७-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे. शासन निर्णय दि. ०२.०५.२०१८ नुसार कर्ज वसूलीसाठी नोटीसा बजावण्यात आलेल्या आहेत.

- (२) हे खरे नाही.
(३) सदर मागणी अभिलेख्यामध्ये आढळून येत नाही
(४) प्रश्न उद्भवत नाही.
(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कुर्ला (मुंबई) पश्चिम येथे सहा वर्षीय मुलीवर लैंगिक अत्याचार केल्याबाबत

(३) १२०४ (२०-०३-२०२०). श्री.प्रकाश फातर्पकर (चेंबूर) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कुर्ला (मुंबई) पश्चिम येथील एका दुकानदाराने चॉकलेट देण्याचे आमिष देऊन एका सहा वर्षीय मुलीवर लैंगिक अत्याचार केल्याचे दिनांक ९ डिसेंबर, २०१९ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, या घटनेसंदर्भात स्थानिक पोलिस स्थानकांत गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
(३) असल्यास, या प्रकरणी आतापर्यंत किती जणांना अटक करण्यात आली वा त्यांचेवर कोणत्या कलमान्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे व गुन्ह्याची सद्यःस्थिती काय आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (११-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) व (३) फिर्यादीने दिलेल्या तक्रारीवरून विनोबा भावे नगर पोलीस ठाणे, कुर्ला (प.), मुंबई येथे गु.र.क्र. ३००/२०१९ कलम - ३७६, ३७६(२), (आय), भा.द.वि. सह कलम ४, ६, ८, १२ बालकांचे लैंगिक अपराधापासून संरक्षण अधिनियम (पोक्सो) अंतर्गत एक आरोपीविरुद्ध दिनांक ०४.१२.२०१९ रोजी गुन्हा नोंदविण्यात आला. सदर गुन्ह्यातील आरोपीताला अटक करण्यात आली असून आरोपी सध्या न्यायालयीन कोठडीत आहे. आरोपीविरुद्ध मा.न्यायालयात दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आले आहे. सद्यस्थितीत सदर गुन्हा न्यायप्रविष्ट आहे.
(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुळशी (जि.पुणे) येथे दस्त नोंदणी उपनिबंधक कार्यालय सुरु करण्याबाबत

(४) १७५६ (२२-०३-२०२०). श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हवेली (जि.पुणे) येथील दस्त नोंदणी उपनिबंधक कार्यालयाच्या अखत्यारित पुणे व पिंपरी-चिंचवड हद्दीतील गांवे व मुळशी तालुक्यातील काही गांवे येतात, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, त्यामुळे येथे निर्माण होणा-या समस्या टाळण्यासाठी दस्त नोंदणी कार्यालय मुळशी येथे आणण्याबाबत मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या मागणीची दखल घेवून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

- (२) मुळशी तालुक्यात नवीन दुय्यम निबंधक कार्यालय उपलब्ध करून देणेबाबतचा प्रस्ताव नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या दिनांक ३०/१०/२०१९ च्या पत्रान्वये शासनास प्राप्त झाला आहे.
- (३) नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्याकडून शासनास प्राप्त झालेला दिनांक ३०/१०/२०१९ चा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जळगाव जिल्ह्यात व शहरात सध्या वाळू ठेके बंद असल्याने बांधकामासाठी नदीपात्रातून बेकायदेशीर पध्दतीने वाळू उपसा सुरु असल्याबाबत

(५) २३३२ (२२-०३-२०२०). श्री.सुरेश (राजूमामा) भोळे (जळगाव शहर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जळगाव जिल्ह्यात व शहरात सध्या वाळू ठेके बंद असल्याने बांधकामासाठी नदीपात्रातून बेकायदेशीर पध्दतीने वाळू उपसा सुरु असून वाळूअभावी हे काम देखील संध गतीने सुरु असल्यामुळे मक्तेदाराने काम सुरु व्हावे यासाठी काही वाळू व्यावसायिकांच्या मदतीने बेकायदेशीर पध्दतीने आणलेली वाळू देखील रात्रीच्या वेळेस वाळू माफियांनी चोरल्याचा प्रकार मौजे आव्हाणे येथे घडला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दिनांक ३० सप्टेंबरपर्यंतच जिल्ह्यातील वाळूच्या ठेक्यांची मुदत होती. ही मुदत संपली असून नवीन ठेक्यांचे लिलाव अद्याप प्रशासनाकडून सुरु करण्यात आलेले नसून शासनाकडून सुरु असलेल्या रस्त्यांचे काम देखील बंद आहेत तसेच मौजे आव्हाणे येथे सिमेंट कॉक्रीटच्या रस्त्यांचे काम मागील तीन महिन्यांपासून सुरु आहे व २०० मीटरच्या रस्त्याचे काम तीन महिन्यांपासून सुरु असल्याने ग्रामस्थांनी संबंधित मक्तेदाराला हे काम लवकर करण्याबाबत सूचना दिल्या आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मक्तेदाराने काही वाळू व्यावसायिकांकडून वाळू खरेदी केली असून रात्रभरातच काही माफियांनी रस्त्याचा कामासाठी टाकण्यात आलेली वाळू देखील चोरीला जाण्याचा प्रकार मौजे आव्हाणे येथे घडला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, वाळू ठेके बंद असल्याने आणलेली वाळू ही बेकायदेशीर समजली जाणार असल्यामुळे मक्तेदाराने चोरलेल्या वाळू बाबत तक्रार देखील केली नाही दरम्यान, वाळू ठेके बंद असले तरीही बांधकामे सुरु असल्याचे निदर्शनास येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (५) असल्यास, गिरणा व तापी नदीला काही महिन्यांपासून प्रचंड पूर असल्याने वाळू उपसा पुर्णपणे बंद होता. मात्र, आता गिरणा नदीतील पुराचे पाणी कमी झाल्यामुळे वाळू माफियांनी पुन्हा वाळू उपसा करण्यास सुरुवात केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१), (२), (३), (४), (५) व (६) मौजे आव्हाणे, जि.जळगाव येथील २०० मीटर रस्त्याचे काम प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजनेअंतर्गत सन २०१९-२० मध्ये मंजूर करण्यात आले असून सदर कामाच्या अंदाजपत्रकानुसार वाळूचे परिमाण ९०.९० ब्रास होते व कंत्राटदाराने सदर रस्त्याच्या कामासाठी वापरण्यात आलेल्या क्रश सॅन्ड या गौण खनिजावरील स्वामीत्वधनाची रक्कम शासनजमा केली आहे. सदर रस्त्याचे काम प्रगतीपथावर आहे.

मौजे आव्हाणे येथील रस्त्याच्या कामासाठी बेकायदेशीरपणे वाळू आणल्याबाबत वा सदर कामाच्या वाळूची चोरी झाल्याबाबत कोणत्याही प्रकारची तक्रार तहसिल कार्यालय, जळगांव व जिल्हाधिकारी, जळगांव यांच्याकडे प्राप्त झाली नाही. तथापि, लोकमत वृत्तपत्रामध्ये दि.१९ नोव्हेंबर, २०१९ रोजी अशा आशयाची बातमी प्रसिध्द झाली होती.

जळगाव जिल्ह्यातील लिलाव करावयाचे २७ वाळूगटांचे प्रस्ताव राज्य पर्यावरण समितीकडे सादर करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

जळगांव जिल्ह्यात वाळूघाटातून तसेच नदीनाल्यातून वाळूच्या अवैध उत्खननास व वाहतूकीस आळा घालण्यासाठी तालुकास्तरावर तलाठी, मंडळ अधिकारी, नायब तहसिलदार यांचे बैठे व भरारी पथक तसेच ग्रामपंचायत स्तरावर सरपंच, ग्रामसेवक, पोलीस पाटील, कोतवाल इ.यांचे ग्राम दक्षता समिती स्थापन करण्यात आली आहे. सदर पथकामार्फत दि.१/४/२०१९ ते दि.३१/३/२०२० या कालावधीत जळगाव जिल्ह्यातील गिरणा नदीपात्रालगत असलेल्या तालुक्यांमध्ये वाळूच्या अवैध उत्खनन व वाहतूकीच्या ३०६ प्रकरणी दंडात्मक कार्यवाही करून रु.२१२.२८ लक्ष इतकी रक्कम वसूल करण्यात आली आहे व २१ प्रकरणी गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत. तसेच तापी नदीपात्रालगत असलेल्या तालुक्यांमध्ये वाळूच्या अवैध उत्खनन व वाहतूकीच्या २५४ प्रकरणी दंडात्मक कार्यवाही करून रु.१७९.७९ लक्ष इतकी रक्कम वसूल करण्यात आली आहे व २६ प्रकरणी गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे नेर (जि.यवतमाळ) येथील खदानीचा लिजपट्टा संपून सुध्दा
अवैधरीत्या उत्खनन होत असल्याबाबत**

(६) २५८६ (२२-०३-२०२०). श्री.मदन येरावार (यवतमाळ) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे नेर (जि.यवतमाळ) येथील खदानिंचा लीजपट्टा संपल्यानंतरही गौण खनिजाचे उत्खनन करून शासनाच्या महसुलाचे नुकसान करण्यात येत असल्याचे दै.पुण्यनगरीने प्रशासनाच्या निदर्शनास आणून दिले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दररोज जवळपास हजारो ब्रास गिट्टी, चुरी, मुरुम आदी गौण खनिज बाजारात विक्री करून लाखोची उलाढाल केली जात असून या सर्व बाबीची माहिती संबंधीत महसूल, खनिकर्म विभागाच्या अधिका-यांना असतानासुद्धा कारवाई करण्यात येत नसल्याचे आढळून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, संबंधीत विभागाचे अधिकारी कारवाई करीता गेले असता केवळ कठोर कारवाई न करता केवळ दंड आकारत असल्याने शासनाला लाखो रुपयांच्या महसूलाचे नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत प्रशासनाकडून कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१) अशा आशयाची बातमी दै.पुण्यनगरी या वृत्तपत्रात दि.६/१/२०२० रोजी प्रसिध्द झाली होती.

(२), (३) व (४) मौजा नेर येथील शासकीय गट क्र.६८ मधील १.२१ हे.आर क्षेत्रावर दि.२५/१/२०१४ ते दि.२४/१/२०१९ या कालावधीकरीता खनिपट्टा मंजूर होता. सदर खनिपट्ट्याची मुदत दि.२४/१/२०१९ रोजी संपुष्टात आल्यानंतर जिल्हाधिकारी, यवतमाळ कार्यालयाच्या दि.४/२/२०१९ रोजीच्या पत्रान्वये खनिपट्टाधारकास सदर खनिपट्ट्यातून उत्खनन वा वाहतूक करू नये, असे कळविण्यात आले आहे. तसेच खनिपट्ट्यास पुढे मुदतवाढ देण्यात आलेली नाही.

दै.पुण्यनगरी या वृत्तपत्रामध्ये दि.६/१/२०२० रोजी प्रसिध्द झालेल्या बातमीच्या अनुषंगाने सदर खनिपट्ट्याच्या ठिकाणी तपासणी व पंचनामा केला असता अंदाजे ८०० ब्रास खडी व २५० ते ३०० ब्रास डब्लर (दगड) असल्याचे निदर्शनास आले आहे. याबाबत दि.६/१/२०२० रोजी खनिपट्टाधारकाचे स्पष्टीकरण मागविण्यात आले असता, खनिपट्टाधारकाने माहे जानेवारी, २०१९ पासून उत्खनन पूर्णतः बंद असल्याचे तसेच जानेवारी, २०१९ अखेर शिल्लक साठ्याची माहिती जिल्हा खनिकर्म विभागास सादर केली असल्याचे कळविले आहे. सदर खनिपट्ट्याच्या ई.टी.एस. मोजणीच्या रक्कमेचा भरणा खाणपट्टाधारकाने भूमी अभिलेख कार्यालयाकडे केला आहे. भूमी अभिलेख कार्यालयाकडून दि.५/१०/२०२० रोजी ई.टी.एस. मोजणीचा दिनांक निश्चित करण्यात आला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

गोंडपिपरी (जि.चंद्रपूर) येथील तहसीलदारावर कारवाई करण्याबाबत

(७) २६१० (२२-०३-२०२०). श्री.सुभाष धोटे (राजुरा) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गोंडपिपरी (जि.चंद्रपूर) येथील तहसीलदार सिमा गजभिये यांच्या त्रासदायक वागणुकीमुळे गोंडपिपरी तहसील कार्यालयातील कर्मचारी श्री. भसारकर यांचा मृत्यू झाला तर इतर कर्मचारी यांचा मानसिक छळ होत असल्याने तेथील कर्मचारी हैराण झाले असून तहसीलदार यांच्या निलंबनासाठी महसूल कर्मचारी संघटना, जिल्हा शाखा, चंद्रपूर यांनी विभागीय आयुक्त, नागपूर व जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांचेकडे दिनांक ७ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निवेदनाव्दारे मागणी केली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कर्मचारी संघटनेच्या निवेदनाची दखल घेऊन याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, त्यानुसार संबंधित दोषी तहसीलदार यांचेवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१), (२) व (३) सदर बाबतीतील महसूल कर्मचारी संघटना, जिल्हा शाखा, चंद्रपूर यांचे निवेदन विभागीय आयुक्त, नागपूर व जिल्हाधिकारी चंद्रपूर यांच्या कार्यालयास प्राप्त झाले होते. सदर निवेदनातील आक्षेपांच्या अनुषंगाने चौकशी करण्याबाबत विभागीय आयुक्त, नागपूर यांनी जिल्हाधिकारी चंद्रपूर यांना कळविले होते. त्यास अनुसरून जिल्हाधिकारी चंद्रपूर यांनी उपविभागीय अधिकारी, चंद्रपूर यांना चौकशी करून अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या होत्या. त्यानुषंगाने उपविभागीय अधिकारी, चंद्रपूर यांनी केलेल्या चौकशीमध्ये महसूल कर्मचारी संघटना, जिल्हा शाखा, चंद्रपूर यांनी उपस्थित केलेल्या आक्षेपांत तथ्य नसल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महसूल कार्यालयांमध्ये नागरिकांचा जाहीरनामा प्रसिद्ध न करणाऱ्या
अधिकाऱ्यांवर कारवाई करणेबाबत**

- (८) २८६२ (२७-०३-२०२०). श्री.देवेंद्र भुयार (मोर्शी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) शासकीय बदल्यांचे विनियमन करण्यासाठी आणि शासकीय कर्तव्य पार पाडताना होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध करण्यासाठी तरतूद करण्याकरिता अधिनियम २००६ च्या कलम ८ उपक्रम १ नुसार महसूल विभागाच्या अंतर्गत किती कार्यालयांनी नागरिकांचा जाहीरनामा प्रसिद्ध केलेला नाही आहे,
- (२) असल्यास, ज्या कार्यालय किंवा विभाग यांनी या अधिनियमाच्या प्रारंभापासून सहा महिन्यांच्या आत नागरिकांची सनद तयार केली नसेल अशा अधिकाऱ्यांवर शिस्तभंगाची कारवाई केली आहे काय,
- (३) असल्यास, किती अधिकाऱ्यांवर शिस्तभंगाची कारवाई केली आहे,

(४) नसल्यास, कारवाई न करण्याची कारणे काय आहेत व नागरिकांचा जाहीरनामा प्रसिद्ध करण्यासाठी राज्य शासन काय उपाययोजना करणार आहे तसेच महसूल विभागातील अधिकारी आणि महसूल कार्यालयामध्ये नागरिकांचा जाहीरनामा प्रसिद्ध करणार नाही त्यांच्यावर शासन कोणती कारवाई करणार आहे ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१) प्राप्त माहितीनुसार राज्यातील सर्व विभागीय आयुक्त व त्यांच्या अधिनस्त असलेली जिल्हाधिकारी कार्यालये, उपविभागीय अधिकारी व तहसिल कार्यालये तसेच जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक, भुमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य व त्यांच्या अधिनस्त असलेली भुमि अभिलेख कार्यालये आणि नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य व त्यांच्या अधिनस्त असलेली सर्व कार्यालये या सर्व ठिकाणी नागरिकांचा जाहीरनामा प्रसिद्ध करण्यात आलेला आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**येळगांव (जि.बुलढाणा) धरणालगत असलेली पडीक जमिन
पर्यटन केंद्र निर्मितीसाठी मिळणेबाबत**

(९) २९४५ (०६-०४-२०२०). **श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा) :** सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा शहराला पाणी पुरवठा करणा-या मौजे येळगांव धरणालगत असलेली एकूण १४ एकर पडीक जमिन प्रादेशिक पर्यटन व विकास योजनेअंतर्गत पर्यटन केंद्र निर्मितीसाठी मिळणेबाबत माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान नगरपरिषद कार्यालय, बुलढाणा यांनी अप्पर मुख्य सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना पत्र दिले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे, त्यांचे स्वरूप काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) :(१) होय.

(२) व (३) मौजे येळगाव, जि.बुलढाणा येथील धरणालगत असलेली एकूण १४ एकर पडीक जमीन पर्यटन केंद्र निर्मितीसाठी मिळणेबाबतचा पुनर्बांधणी प्रस्ताव जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांच्या कार्यालयाकडून नुकताच शासनास प्राप्त झालेला असून सदरहू प्रस्तावावर शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार उचित कार्यवाही करण्याचे संकल्पित आहे.

**कोल्हापूर जिल्ह्यात दुग्ध व शेती व्यवसाय करणाऱ्या शेतकऱ्यांना
रोजगार हमी योजनेअंतर्गत काम मिळणेबाबत**

(१०) ३४४८ (१४-०४-२०२०). **श्री.प्रकाश आंबिटकर (राधानगरी) :** सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोल्हापूर जिल्ह्यात दुग्ध व्यवसाय व शेती व्यवसाय करणाऱ्या शेतकऱ्यांना रोजगार हमी योजनेअंतर्गत काम मिळणेबाबत मा.रोजगार हमी व फलोत्पादन मंत्री यांच्याकडे लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २१ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदनाद्वारे मागणी केली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दुग्ध व्यवसाय व शेती व्यवसाय करणाऱ्या किती शेतकऱ्यांना रोजगार हमी योजनेअंतर्गत काम मिळाले आहे, त्याची तालुकानिहाय आकडेवारी काय आहे,
- (३) असल्यास, कोल्हापूर जिल्ह्यातील दुग्ध व शेती व्यवसाय करणाऱ्या शेतकऱ्यांना रोजगार हमी योजनेअंतर्गत काम मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संदीपानराव भुमरे (११-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही,

सदर निवेदन प्राप्त झाल्याचे दिसून येत नाही.

(२) व (३) मनरेगा ही मागणीप्रवण योजना असून अद्यापपर्यंत कृषि व कृषीशीसंबंधित विविध स्वरूपाची ३९४८ कामे घेण्यात आली असून संबंधित लाभार्थ्यांना एकूण १४८२६ कुटुंबांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

माथेरान (जि.रायगड) येथील विकटगड किल्ल्यावर केलेल्या पार्टीबाबत

(११) ४००० (०३-०४-२०२०). श्री.अब् आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर), श्री.रईस शेख (भिवंडी पूर्व), श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माथेरान (जि.रायगड) येथील विकटगड किल्ल्यावर ३१ डिसेंबरची पार्टी करत असतांना दारूच्या व गांजेच्या नशेत काही युवक हुल्लडबाजी केल्याचे दिनांक १ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर युवकांना एका संस्थेने किल्ल्यावर पकडून त्यांचे कपडे काढून मारहाण करीत असलेला व्हिडीओ व्हायरल करण्यात आल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर घटनेबाबत किल्ल्यावर अंमली पदार्थांचे सेवन करणाऱ्या युवकांवर आणि कायदा हातात घेणाऱ्या संस्थेच्या कार्यकर्त्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, अशी घटना पुन्हा घडू नये यासाठी राज्यातील सर्व गड किल्ल्यांच्या संरक्षणासाठी आणि सामाजिक संस्थांनी कायदा हातात घेऊ नये यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०७-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) काही युवकांना एका संस्थेने किल्यावर पकडून त्यांचे कपडे काढून मारहाण करित असलेला व्हीडीओ व्हायरल करण्यात आल्याचेही निदर्शनास आले आहे.

(३) पेब किल्ला दुर्गम ठिकाणी असून विकटगड (पेब) किल्ल्यावर ३१ डिसेंबर २०१९ व १ जानेवारी २०२० रोजी रात्री ००.३० वा. चे सुमारास आलेल्या युवकांनी अंमली पदार्थाचे सेवन केले असल्याबाबत कोणतेही पुरावे प्राप्त झाले नसून व्हीडीओ क्लिपमध्ये युवकांच्या हातात दिसणारे अंमली पदार्थ (दारू, गांजा) यांचे नमुने प्राप्त झालेले नाहीत तसेच सदर मुलांना मारहाण करणाऱ्या मुलांनी ते सादर केले नाहीत, परिणामी त्यांचेवर कारवाई करता आलेली नाही.

तसेच कायदा हातात घेणाऱ्या व्यक्तींविरुद्ध व्हायरल झालेल्या व्हीडीओ क्लिपचे अनुषंगाने पोलीस विभागाने सरकारतर्फे खबर देवून नेरळ पोलीस ठाणे, जि.रायगड कॉ.गुन्हा रजि. नं.०३/२०२० भादं.विसं कलम ३४१ प्रमाणे दि.०२/०१/२०२० रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आलेला असून गुन्हाचे तपासामध्ये भादं.विसं कलम ३४१, १४३, १४७, १४९, ३२३, ४२७, ५०६ प्रमाणे कलम लावण्यात येवून १३ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे. तसेच सीआरपीसी कलम १०७ प्रमाणे प्रतिबंधात्मक कारवाई देखील करण्यात आलेली आहे. सध्या सदर गुन्हाचा तपास चालू असून दोषारोपपत्र न्यायालयात सादर करण्यात आले आहे.

(४) अशा घटना पुन्हा घडू नये याकरीता किल्ल्यांवर व किल्ल्यांच्या हद्दीत फिरण्याकरीता तसेच ट्रेकिंगकरीता येणाऱ्या व्यक्तींना पोलीस स्टेशनला माहिती दिल्याशिवाय तसेच माहितगार व्यक्ती सोबत घेतल्याशिवाय जावू नये अशा आशयाचे बोर्ड पोलीसांच्या फोन क्रमांकासह लावण्यात आला आहे. सार्वजनिक सुटीच्या दिवशी व कार्यक्रमाच्या वेळी योग्य तो बंदोबस्त किल्ल्यावर ठेवण्यात येतो.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील मढ-भाटी भागातील घुसखोर मच्छिमारांवर कारवाई करण्याबाबत

(१२) ४१४० (१३-०४-२०२०). श्री.सुनील राणे (बोरीवली), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड) : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील मढ-भाटी भागातील मच्छिमार घुसखोर करित असल्याने त्यांचेवर कारवाई करण्यासाठी पालघर येथील मच्छिमार संरक्षण समितीने दिनांक १० जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास जिल्हाधिकारी यांना लेखी निवेदन दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी करून उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अस्लम शेख (०७-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) जिल्हाधिकारी, पालघर यांनी दि. १३.०१.२०२० रोजी प्रधान सचिव (पदुम) यांच्या समवेत, पालघर जिल्ह्यातील संबंधित मच्छीमार प्रतिनिधी यांची सभा आयोजित केली होती. त्यामध्ये ठाणे व पालघर जिल्ह्यातील मच्छीमारांच्या छोट्या बोटी या राज्याच्या जलधी क्षेत्राबाहेर असल्याने ते क्षेत्र राज्य शासनाच्या कार्यक्षेत्रातील नसल्याचे उपस्थितांना अवगत करून, मच्छीमारांनी समुद्रात सामोपचाराने कायदा व सुव्यवस्था न बिघडता मासेमारी करण्याबाबत मच्छीमारांना आवाहन केले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील नोंदणी मुद्रांक विभागातील अधिकारी/कर्मचारी यांच्या
बदल्या करतांना झालेली अनियमितता**

(१३) ४७६७ (२०-०४-२०२०). श्री.ज्ञानराज चौगुले (उमरगा) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील नोंदणी मुद्रांक विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांच्या बदल्या करतांना मोठ्या प्रमाणात अनियमितता व गैरव्यवहार झाल्याप्रकरणी लोकप्रतिनिधींनी तत्कालीन मुख्यमंत्री यांच्याकडे दिनांक १७ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदनाव्दारे तक्रार केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त तक्रारीच्या अनुषंगाने अद्यापही चौकशी करून दोषीविरुद्ध कारवाई करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्याची कारणे काय आहेत व सदर अनियमितता व गैरव्यवहाराची चौकशी करण्यासाठी सक्षम अधिकाऱ्यांची समिती नेमून दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे व याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) तत्का. मा.विरोधी पक्षनेता यांच्या दिनांक १७.०७.२०१६ रोजीच्या तक्रारीच्या अनुषंगाने सह जिल्हा निबंधक वर्ग-२ व सह दुय्यम निबंधक वर्ग-२ या संवर्गातील सन २०१६ च्या नियतकालिक बदल्यांबाबत क्र. बदली २०१६/प्र.क्र.३६८/म-१ या नस्तीची चौकशी व छाननी करण्यात आली आहे. प्रस्तुत प्रकरणी नियतकालिक बदल्यांच्या आदेशांमध्ये व पदोन्नतीने पदस्थापनेच्या आदेशांमध्ये अनियमितता केल्याचे दिसून येत नाही. तसेच ज्या अधिकाऱ्यांच्या पदोन्नती व बदल्या झाल्या आहेत त्यांनीही कोणत्याही प्रकारच्या तक्रारी केलेल्या नाहीत. सबब दोषींवर कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ग्रामीण पोलीस स्टेशन मुर्तीजापूर (जि.अकोला) परिसरात अवैध धंदे सुरु असल्याबाबत

(१४) ६३६२ (२७-०३-२०२०). श्री.हरिष पिंपळे (मुर्तीजापूर) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ग्रामीण पोलीस स्टेशन मुर्तीजापूर (जि.अकोला) परिसरात वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक मुर्तीजापूर व ठाणे अमलदार मुर्तीजापूर यांच्या संगनमताने अवैध दारू विक्री, मटका, ब्लास्टिंग ट्रक कटरची अवैध वाहतूक सुरु असल्याबाबतची लेखी तक्रार स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी दिनांक ३१ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास पोलीस अधीक्षक, अकोला यांच्याकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ग्रामीण पोलीस स्टेशन मुर्तीजापूर परिसरात अवैध धंद्यांना अभय असल्याने गुन्हेगारीचे प्रमाण वाढले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त लेखी तक्रारीच्या अनुषंगाने शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले त्यानुसार पुढे कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०८-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

पोलीस स्टेशन मुर्तीजापूर ग्रामीण येथे सन २०१८ च्या तुलनेत सन २०१९ मध्ये जुगार अधिनियमनाखाली ६ व दारुबंदी अधिनियमाखाली ५ वाढीव पोलीस कार्यवाही करून केसेस दाखल झाल्या आहेत.

(३) लेखी तक्रारीच्या अनुषंगाने उप विभागीय पोलीस अधिकारी, मुर्तीजापूर विभाग यांनी केलेल्या चौकशीत अवैध धंद्यांचे उच्चाटन करण्यात आले असल्याचे केले नमूद आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली पंचायत समिती अंतर्गत मागील तीन वर्षांपासून शिक्षकांच्या भविष्य निर्वाह निधीचा हिशोब मिळत नसल्याबाबत

(१५) ७७८१ (१६-०४-२०२०). श्री.संतोष बांगर (कळमनुरी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली पंचायत समिती अंतर्गत मागील तीन वर्षांपासून शिक्षकांच्या भविष्य निर्वाह निधीचा हिशोब मिळत नसल्याने कर्मचारी निधीपासून वंचित असल्याचे माहे जानेवारी,२०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भविष्य निर्वाह निधीबाबत सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा हिशोब दिला आहे पण त्यामध्ये केवळ १० महिन्यांचे हप्ते जमा आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,त्यात काय निदर्शनास आले आहे,

(४) असल्यास, तदनुसार, शासन स्तरावर कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(५) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०९-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

गोंदिया जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना पशुपालनासाठी गोठ्यांचे वाटप करण्याबाबत

(१६) ८६५५ (२४-०७-२०२०). श्री.विनोद अग्रवाल (गोंदिया), श्री.विजय रहांगडाले (तिरोडा) :

सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोंदिया जिल्ह्यात शेती संलग्न व्यवसाय म्हणून शेतकऱ्यांना पशुपालन व बकरी पालनासाठी गोठा देण्याच्या योजने अंतर्गत सुमारे १७१६ लाभार्थ्यांनी अर्ज करूनही अद्याप १५६९ लाभार्थ्यांना गोठ्यांचे वाटप झाले नसल्याचे दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेचा लाभार्थ्यांना लाभ न देण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली काय, त्यानुसार संबंधीत लाभार्थ्यांना गोठ्यांचे वाटप करण्याबाबत तसेच लाभ न देणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संदीपानराव भुमरे (०४-१२-२०२०) : (१) नाही, हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुलुंड (मुंबई) विभागात शासन मान्यता प्राप्त मुद्रांक विक्रेता नसल्याबाबत

(१७) ८८१३ (२४-०७-२०२०). श्री.मिहीर कोटेचा (मुलुंड) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुलुंड (मुंबई) विभागात तहसीलदार कार्यालय तसेच न्यायालयाची इमारत असताना शासन मान्यता प्राप्त मुद्रांक विक्रेता नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) नोदणी व मुद्रांक शुल्क विभागास काही बनावट मुद्रांक प्रकरणे उघडकीस आल्यानंतर शासनाने शासन निर्णय क्र.२००४/३६८९(०३)/प्र.क्र.३८/म-१, दि. २४/०९/२०१० अन्वये खाजगी विक्रेत्यांना अधिकृत मुद्रांक विक्री परवाने देणे कायमस्वरूपी बंद केलेले आहेत. तथापि, मा.न्यायालयाच्या आवारात अधिकृत वकील संघटनांना मुद्रांक विक्री करण्यास शासनाने सन

२०१४ पासून तात्पुरत्या स्वरूपात परवानगी देण्यास मान्यता दिलेली आहे. मा.न्यायालयात मुद्रांक विक्री परवण्याबाबत मुलुंड येथील बार असोसिएशन यांना कळविण्यात आले होते. तथापि, अर्जाबाबत उक्त संघटनेने आक्षेपांची पुर्तता अद्याप न केल्याने त्यांना तात्पुरत्या स्वरूपाची परवानगी अद्याप देण्यात आलेली नाही. तरी, सदर संघटनेकडून अक्षेपाची पुर्तता झाल्यानंतर मुलुंड बार असोसिएशन यांना नोंदणी व मुद्रांक शुल्क विभागाकडून तात्पुरत्या स्वरूपाचा परवाना देण्याबाबत निर्णय घेणे शक्य होईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला येथील एमआयडीसीमध्ये झालेल्या भूखंड गैरव्यवहाराबाबत

(१८) १२७२ (०४-०६-२०२०). श्री.राजेंद्र पाटणी (कारंजा), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला औद्योगिक विकास महामंडळातील क्षेत्रीय दर्जाच्या अधिकारी यांनी भूखंडाची बनावट कागदपत्रे तयार करून व बनावट नोंदणी करून कोट्यावधीच्या भूखंडाचे बेकायदेशीर वाटप करून गैरव्यवहार केल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी अकोला एमआयडीसी पोलीस स्टेशन मध्ये या प्रकरणांमधील अनियमितेशी संबंधित असलेल्या अधिकारी व कर्मचारी यांच्याविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर गुन्ह्याचा तपास करताना या प्रकरणी पोलिसांना कोण दोषी सापडले व त्यांच्यावर कोणती कारवाई करण्यात आली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (११-१२-२०२०) : (१) अकोला औद्योगिक विकास महामंडळातील तत्कालीन प्रादेशिक अधिकारी व इतर यांनी महामंडळाचा अंदाजे ५ लाख रुपयाचा अपहार करून शासनाची फसवणूक केली आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

पोलीस स्टेशन एमआयडीसी, अकोला येथे प्रादेशिक अधिकारी, म.औ.वि.म., अमरावती यांनी दिलेल्या लेखी फिर्यादीवरून ५ आरोपींविरुद्ध अप.नं.२९१/१९ कलम ४२०, ४०६, ४६७, ४६८, ४७१, २०१, ३४ भादंवि अन्वये दिनांक ३१/१२/२०१९ रोजी गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे.

(३) ५ आरोपींना अटक करून वादग्रस्त दस्तऐवजाची चौकशी करण्यात आली. त्यात भूखंड मालक प्रथम दर्शनी दोषी आढळल्याने त्यांनाही गुन्ह्यात आरोपी करण्यात आले आहे.

वादग्रस्त दस्तऐवज, बँक स्टेटमेंट व उपयुक्त मुद्देमाल जप्त करण्यात आले आहे. गुन्ह्याचा सखोल तपास सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

डिझेल परताव्याची रक्कम मच्छीमारांना मिळण्याबाबत

(१९) ११४०२ (१६-०९-२०२०). श्री.नितेश राणे (कणकवली) : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शासनाने सुमारे ३२ कोटींच्या डिझेल परताव्याची घोषणा केली असुनही सहायक आयुक्तांच्या दिरंगाईमुळे मच्छीमारांना निधी मिळला नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, इतर कारणांसाठी सदरहू निधी वापरला जाणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, डिझेल परताव्याची घोषणा झाली असलेल्या रक्कमेचा परतावा मच्छीमारांना मिळण्याबाबत लोकप्रतिनिधी यांनी मा.मत्स्यविकास मंत्री यांना निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अस्लम शेख (०७-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही

(३) हे खरे आहे.

(४) शासनाने सन २०१९-२० व २०२०-२१ या वर्षामध्ये वितरीत केलेल्या निधीचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.

(रुपये कोटीत)

अ.क्र.	जिल्हा	वितरीत निधी	प्रत्यक्ष खर्च
१	पालघर.	४.३०	४.३०
२	ठाणे.	३.३०	३.३०
३	मुंबई-उपनगर.	१४.९३	१४.९३
४	मुंबई-शहर.	१५.०१	१५.०१
५	रायगड.	१८.२५	१८.२५
६	रत्नागिरी.	१६.३५	१६.३५
७	सिंधुदुर्ग	५.८६	५.८६
एकूण		७८.००	७८.००

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात झालेल्या क्यार वादळात नुकसानग्रस्त

मच्छीमारांची नुकसान भरपाई देण्याबाबत

(२०) ११५५४ (१६-०९-२०२०). अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.संजय केळकर (ठाणे), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्रीमती मनिषा

चौधरी (दहिसर), श्री.देवेन्द्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड) : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गतवर्षी ऑक्टोबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान झालेल्या क्यार वादळात पारंपारिक मच्छीमारांचे नुकसान झाले असून या नुकसानग्रस्त मच्छीमारांची नुकसान भरपाई अद्यापपर्यंत प्रलंबित असल्याचे माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, क्यार वादळामुळे सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात मत्स्य दुष्काळ जाहीर करण्यासाठी राज्याच्या २०२० च्या अर्थसंकल्पात मा.मत्स्यविकास मंत्री यांनी समिती गठीत करण्याचे आश्वासन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, क्यार वादळामुळे नुकसानग्रस्त मच्छीमारांची नुकसान भरपाई तातडीने देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अस्लम शेख (०७-१२-२०२०) : (१) महसूल व वन विभागाचा शासन निर्णय दिनांक १०.०७.२०२० अन्वये क्यार व महा चक्रीवादळामुळे झालेल्या नुकसान भरपाईसाठी ३५१.०० लक्ष इतका निधी दिलेला आहे.

- (२) क्यार व महा अशा चक्रीवादळामुळे राज्यात मत्स्य दुष्काळ जाहिर करण्यासाठी कोणते निकष असावेत यासाठी समिती गठीत करण्याचे आश्वासन दिलेले आहे.
- (३) दि.०९.०९.२०२० रोजीच्या शासन निर्णयानुसार राज्यातील सागरी मच्छीमारांना रु.६५.७२ कोटी इतके विशेष आर्थिक सहाय्य मंजूर करण्यांत आले असून, वितरणाबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे येथील बांधकाम व्यावसायिकांनी भागीदारांची फसवणूक केल्याबाबत

(२१) ११७७५ (१३-०९-२०२०). श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे येथील मौजे पिंपरी वाघेरे, नेहरूनगर, संतोषी माता चौकाजवळ, पिंपरी - चिंचवड येथील सर्वे क्रमांक १०३/२ क सीटी सर्व्हे क्रमांक ५१९६ मधील व त्या जवळपासच्या जमिनीवर Accspee India Pvt. Ltd. या कंपनीमार्फत भागीदारीत इमारतीचे बांधकाम केल्यानंतर श्री.दिलीप शाह व इब्राहीम मीर सय्यद या दोन भागीदारांनी अन्य भागीदारांची जमा केलेली बँकेतील रोख रक्कम रुपये २ कोटी २२ लाख फसवणूक करून काढणे, त्यांना दमदाटी करणे, भागीदारांना व त्यांच्या कुटुंबियांना जिवे मारण्याचा प्रयत्न करणे याबाबतची तक्रार श्री.इरफान शेख यांनी दिनांक १७ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी कुंभारवाडा पोलीस ठाणे, भिवंडी येथील नोंद क्रमांक १३७९ दाखल केला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रमाणे भागीदारांची फसवणूक केल्यानंतर श्री.शाह व इब्राहीम मीर सय्यद यांनी सदर इमारतीमधील सदनिका विक्री करण्याचा करारनामा केलेल्या श्री.शैलेश लांडे यांची सुध्दा फसवणूक केल्याबाबत त्यांनी पिंपरी पोलीस ठाणे येथे माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान तक्रार दाखल केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार दोषींवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे तसेच फसवणूक झालेल्यांची रक्कम त्यांना परत मिळवून देणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (११-११-२०२०) : (१) हे अशंत: खरे आहे.

सदर प्रकरणी पोलीस आयुक्त, ठाणे शहर यांच्या कार्यक्षेत्रात यातील तक्रारदार श्री. इरफान शेख यांनी दिलेल्या तक्रारीवरून विरोधक इब्राहीम मीर सय्यद भिवंडी शहर पोलीस ठाण्याच्या अभिलेखात दि.१७.१०.२०१८ रोजी अदखलपात्र गुरनं १३७९/२०१८ भादंवि कलम ५०४,५०६ प्रमाणे दाखल असल्याची बाब खरी आहे.

मात्र, सदरील तक्रारीमध्ये श्री. दिलीप शहा व इब्राहीम मीर सय्यद या दोन भागीदारांनी अन्य भागीदारांचे जमा केलेली बँकेतील रोख रक्कम रुपये २ कोटी २२ लाख फसवणूक करून काढले बाबतची तक्रार नाही.

(२) होय.

तक्रारदार यांनी पिंपरी पोलीस ठाणे येथे दि.१२.०२.२०२० व दि. ०८.०६.२०२० रोजी पोलीस उप आयुक्त, परिमंडळ १ यांचेकडे तक्रार अर्ज केला आहे. याबाबत पिंपरी पोलीस ठाणे येथे अर्ज क्र.४५/२०२० दाखल केला आहे.

(३) व (४) आप आपसात गैरअर्जदार यांनी अर्जदार यांचे पैसे परत देण्याचे ठरल्याने अर्जदार यांनी तक्रार अर्ज दप्तरी दाखल करण्याची विनंती केल्यावरून अर्जदार यांचा अर्ज दप्तरी दाखल करण्यात आला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

गडचिरोली जिल्ह्यात अवैध दारुचा पुरवठा होत असल्याबाबत

(२२) ११८४५ (१३-०९-२०२०). श्री.धर्मरावबाबा आत्राम (अहेरी) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गडचिरोली हा दारुबंदी असलेला जिल्हा असून या जिल्ह्यात तेलंगाना तसेच चामोर्शी मार्गे मोठ्या प्रमाणात अवैध दारु तस्करी व विक्री होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गडचिरोली पोलीसांचा दुर्लक्षितपणा यास कारणीभूत असून जिल्ह्यात हातभट्टीची दारु तसेच चामोर्शी मार्गे विदेशी दारुचा पुरवठा होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, जिल्हयातील काही पोलीस अधिकारी व राज्य उत्पादन शुल्क विभागातील अधिकारी यांच्या आर्थिक हव्यासापोटी देशी व विदेशी दारु तस्करासोबत त्यांचे संगनमत झालेले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०८-१२-२०२०) : (१) जानेवारी ते ऑक्टोबर २०१९ पर्यंत गडचिरोली जिल्हा अंतर्गत दारु विक्रेत्यांवर खालीलप्रमाणे कारवाई करण्यात आली आहे.

दाखल गुन्हे	अटक आरोपी	इतर मुद्देमाल	दारु	एकूण
१४००	१५९१	२,६६,६३,१८५	२,७०,१२,३२८	५,३६,७५,५१३

जानेवारी ते ऑक्टोबर २०२० पर्यंत गडचिरोली जिल्हा अंतर्गत दारु विक्रेत्यांवर खालीलप्रमाणे कारवाई करण्यात आली आहे.

दाखल गुन्हे	अटक आरोपी	इतर मुद्देमाल	दारु	एकूण
१८१७	२२४२	२,९७,८४,०५४	२,१६,३४,८०४	५,१४,१८,८५८

(२) हे खरे नाही.

गडचिरोली पोलीसांचा दुर्लक्षितपणा यास कारणीभूत नसून चामोर्शी मार्ग वा जिल्हयात कोणत्याही मार्गाने येणाऱ्या दारु तस्करा व दारु विक्रेत्यांवर वेळोवेळी उपरोक्त प्रमाणे कारवाई करण्यात आलेली आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

परळी (ता.वाडा, जि.पालघर) येथील ग्रामीण रुग्णालयाचे काम सुरु करणेबाबत

(२३) ११८९४ (१०-०७-२०२०). श्री.दौलत दरोडा (शहापूर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परळी (ता.वाडा, जि.पालघर) येथील वाढती लोकसंख्या व जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक आरोग्य केंद्रामध्ये उपचाराकरिता येणाऱ्या रुग्णांची संख्या पहाता जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे ग्रामीण रुग्णालयात रूपांतर करण्यास माहे ऑगस्ट, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाने मंजूरी दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू मंजूरी मिळून जवळपास १० महिन्यांचा कालावधी उलटून गेलेला असतानाही सदरहू ठिकाणी प्रस्तावित ग्रामीण रुग्णालयाच्या उभारणीकरिता शासनाकडून अद्याप कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू ठिकाणी ग्रामीण रुग्णालयास मंजूर मिळूनही अद्याप या ठिकाणी आवश्यक असणाऱ्या वैद्यकीय अधिकारी व कर्मचाऱ्यांच्या पदांना अद्याप मंजूरी मिळाली नसून सदरहू आरोग्य केंद्र अन्य ठिकाणी हलवून आरोग्य केंद्राची जागा ग्रामीण रुग्णालयाला हस्तांतरित करण्याची प्रक्रिया अद्याप पूर्ण करण्यात आलेली नसून नविन इमारतीचा प्रस्तावही अद्याप तयार करण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदरहू ग्रामीण रुग्णालयाकरिता आवश्यक त्या पदांना मंजूरी देण्याबाबत तसेच जमिनीचे हस्तांतरण करून तातडीने ग्रामीण रुग्णालय सुरू करण्याच्यादृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे (०४-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) (३) व (४) प्राथमिक आरोग्य केंद्र, परळी ची जागा जिल्हा शल्य चिकित्सक, पालघर यांचे नावे करण्याची कार्यवाही सुरू आहे. रुग्णालय इमारत बांधकामाचे अंदाजपत्रक तयार करून सादर करण्याबाबत सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे पत्रव्यवहार करण्यात आलेला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे हर्णे (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) येथे एलईडी दिव्याचा वापर करून सुरू असलेली मासेमारी बंद करण्यासाठी झालेले आंदोलन

(२४) १२०५७ (१६-०९-२०२०). श्री.योगेशदादा कदम (दापोली) : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे हर्णे (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) येथे समुद्र किनारी आंदोलन करून एल.ई.डी. लाईटच्या माध्यमातून सुरू असलेली बेकायदेशीर मासेमारी बंद करण्याबाबत मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बेकायदेशीर एलईडीच्या माध्यमातून होत असलेल्या मासेमारीबाबत कोणता कठोर कायदा करण्यात येणार असून केरळ व कर्नाटक राज्याच्या धर्तीवर महाराष्ट्रामध्ये नविन कायदा करण्यासाठी केंद्र शासनाच्या मत्स्योद्योगाच्या सचिवांनी महाराष्ट्रातील ज्येष्ठ मंत्री यांना सांगितले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, एलईडी लाईटच्या माध्यमातून सुरू असलेली बेकायदेशीर मासेमारीस प्रतिबंध घालण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अस्लम शेख (०७-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) एलईडीच्या माध्यमातून होत असलेल्या मासेमारीबाबत कठोर कारवाई करण्यासाठी महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम १९८१ मध्ये सुधारणा करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.

(३) विभागास उपलब्ध झालेल्या गस्ती नौकेद्वारे समुद्रात गस्त घालुन अनधिकृत LED लाईटचा वापर करणाऱ्या नौकेवर महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम १९८१ मधील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नवी मुंबईतील जेट्टीपरिसरात मच्छिमार व्यवसायासाठी
विविध सुविधा उपलब्ध करून देणेबाबत.**

(२५) १२१४० (१६-०९-२०२०). श्री.गणेश नाईक (ऐरोली) : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबई परिसरातील ऐरोली, दिवा, गोठवली, तळवली, घणसोली, वाशी, करावे व बेलापूर या गावांत मच्छिमार व्यवसाय मोठ्या प्रमाणावर चालत असुन मासळी साठवणूक, वाहतूक व मासळी सुकावणे याची कोणती व्यवस्था आहे,

(२) असल्यास, उक्त व्यवसायासाठी जेट्टी परिसरात ओटले बांधणे, शीतगृहे, जाळे विणण्यासाठी शेड होड्यांसाठी उतरता धक्का, प्रसाधनेगृहे, सौरऊर्जा दिवे इत्यादी सुविधा उपलब्ध करून द्याव्यात म्हणून लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक २७ डिसेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास तत्कालीन मा.मुख्यमंत्री यांना लेखी निवेदने दिले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नाबार्ड अर्थसहाय्यीत योजने अंतर्गत दिवाळेगाव, बेलापूर येथील रु.१०.२० कोटी रकमेचे काम मंजूर केले असून, मा. उच्च न्यायालयामार्फत सागरी तटीय नियमन क्षेत्राचे (सीआरझेड) ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त होताच सदरचे काम किती कालावधी मध्ये सुरु करण्यात येईल,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करुन उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अस्लम शेख (०७-१२-२०२०) : (१) प्रश्नातील क्षेत्रात मासेमारी करुन पकडलेली मासळी ही स्थानिक बाजारात मच्छिमारांकडून विक्री करण्यात येते असून मासळीची साठवणूक अथवा किनाऱ्यापासून दुरवरच्या क्षेत्रात वाहतूक करण्यात येत नाही. घणसोली व बेलापूर या गावांत मासळी साठवणूक व वाहतूक व्यवस्था नाही.घणसोली व वाशी येथे मासळी सुकविण्याची व्यवस्था आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) दिवाळेगाव,बेलापूर या कामास मा.उच्च न्यायालय यांची सीआरझेडची मान्यता प्राप्त झाल्यानंतर प्रत्यक्ष कामास प्रारंभ होईल.

(४) कोपरखैरणे येथे जेट्टी बांधण्याच्या कामाचे सर्वेक्षण करण्यात आले असून सविस्तर अंदाजपत्रके तयार करणेचे काम महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळ,मुंबई यांचे मार्फत प्रगतीपथावर आहे. अंदाजपत्रके तयार झाल्यानंतर या कामाचा प्रस्ताव केंद्र पुरस्कृत सागरमाला

योजनेतर्गत मान्यतेसाठी सादर करण्यात येईल.सन २०१८-१९ मध्ये घणसोली येथे मासळी सुकविण्याच्या ओटा बांधणे व वाशी येथे बोट यार्ड दुरुस्ती बांधणे ही कामे जिल्हा नियोजन समितीमार्फत मंजूर करून पूर्ण करण्यात आलेली आहेत.

उर्वरित ठिकाणी अस्तित्वातील वन जमीन व कांदळवन विचारात घेऊन तदनुषंगीक कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डोंगरगाव घुटी (ता.जि.नागपूर) येथील खाजगी संस्थेस शैक्षणिक प्रयोजनासाठी
लीजवर दिलेल्या जमिनीच्या गैरव्यवहाराबाबत**

(२६) १२१७८ (१३-०९-२०२०). श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डोंगरगाव घुटी (ता.जि.नागपूर) येथील सर्व क्रमांक २६ प.ह.७३ खाते १०० येथील शासकीय जमिनीपैकी २५ एकर जमीन शैक्षणिक प्रयोजनासाठी संस्थेस सन २००८ मध्ये प्रदान करण्यात आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर जमिनीचे हस्तांतरण/विक्री/तारण/गहाण करण्यास व अभियांत्रिकी महाविद्यालय सोडून अन्य प्रयोजनास वापर न करण्याबाबत निर्बंध घालून अटी व शर्तीच्या आधारे सेमाना विद्या व वन विकास प्रशिक्षण मंडळ या संस्थेस लीजवर दिली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सन २०१४ मध्ये सेमाना विद्या व वन विकास प्रशिक्षण मंडळ या संस्थेने सदर जागा तांत्रिक शिक्षण प्राधिकरण ए.आय.सी.टी.इ. यांची रीतसर परवानगीने गायकवाड शिक्षण संस्थेस बेकायदेशीररित्या विक्री केली असून त्यावर अनधिकृत बांधकाम करून गायकवाड पब्लिक स्कूल सुरु केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर बेकायदेशीर विक्री व हस्तांतरण प्रक्रियेची जिल्हाधिकारी नागपूर यांचे दि.०२.०४.२०१८ व उपविभागीय अधिकारी नागपूर ग्रामीण यांचे आदेशान्वये नागपूर ग्रामीण तहसीलदार यांनी दिनांक १०.०४.२०१८ रोजी सविस्तर चौकशी करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदर संस्थेच्या संचालकाद्वारा दिलेल्या खुलाश्यात संस्थेच्या अध्याक्षद्वारा संपूर्ण खरेदी विक्री व्यवहार करण्यात आल्याचे कबुली जबाब नोंदविण्यात आल्याने तत्कालिन अध्यक्षांना या प्रकरणी दोषी ठरविण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(६) असल्यास, उक्त प्रकरणी दोषींवर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे तसेच याबाबत सविस्तर खुलासा करणार आहे काय, नसल्यास त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (१०-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर जमीन आवेदकास भाडेपट्ट्याने प्रदान करण्यात आलेली नसून कब्जेहक्काने प्रदान करण्यात आलेली आहे.

(३) शिक्षण उपसंचालक, नागपूर विभाग, नागपूर यांचे पत्र दिनांक ०४/०७/२०१६ अन्वये सेमाना विद्या व वन विकास प्रशिक्षण मंडळ, गडचिरोली यांना इंदुस इंटरनॅशनल स्कूल या शाळेकरिता परवानगी दिलेली असून दिनांक २२/०७/२०१६ च्या पत्रान्वये इंदुस इंटरनॅशनल स्कूलच्या नावात बदल करून गायकवाड-पाटील इंटरनॅशनल स्कूल असा बदल करण्यास मंजूरी प्रदान केलेली आहे. तसेच सहाय्यक संचालक (तां), तंत्रशिक्षण वि.का., नागपूर यांच्या दिनांक २३/०५/२०१७ च्या अहवालानुसार सदर जागेवर V.M.Institute of Engineering & Technology ही अभियांत्रिकी शैक्षणिक संस्था सुरु असून शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ करिता अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेचे (AICTE) पत्र दिनांक ०४ एप्रिल, २०१८ च्या Extension of Approval नुसार मान्यता देण्यात आलेली आहे, तसेच Member Secretary, ऑल इंडिया कॉन्सील फॉर टेकनिकल एज्युकेशन, नवी दिल्ली यांनी दिनांक ३०/०३/२०१७ च्या पत्रान्वये V.M.Institute of Engineering & Technology सुरु करण्यास मान्यता प्रदान केलेली आहे.

कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्र.२, नागपूर यांच्या दिनांक २०/१२/२०१७ च्या पत्रानुसार सदर संस्थेने शासनाच्या एकूण जागेपैकी बांधकामाकरिता १/५ पेक्षा कमी जागेत अभियांत्रिकी महाविद्यालयाचे बांधकाम केल्याचे मौक्यावर निर्देशनास येत आहे. सदर अस्तित्वातील इमारतीच्या तळमजला व त्यावर (G+३) आहेत. तसेच दिनांक २९/०८/२०२० च्या पत्रान्वये सेमाना विद्या व वन विकास प्रशिक्षण संस्था यांना बांधकामाचे नकाशे व मोजणीची प्रत सादर करण्यास कळविलेले आहे. अतिरिक्त जिल्हाधिकारी, नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, नागपूर यांनी दिनांक ०२/०२/२०१८ च्या पत्रान्वये संबंधित संस्थेस महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगर रचना अधिनियम १९६६ चे कलम ५३ अन्वये नोटीस बजावण्यात आल्याचे तहसिलदार नागपूर (ग्रा) यांनी कळविले आहे.

(४) जिल्हाधिकारी कार्यालयाचे पत्र दिनांक ०२/०४/२०१८ व दिनांक २०/०७/२०२० अन्वये उपविभागीय अधिकारी, नागपूर (ग्रामीण) यांना प्रकरणात चौकशी करण्याबाबत कळविण्यात आले होते. तसेच तहसिलदार, नागपूर (ग्रामीण) यांनी दिनांक १०/०४/२०१८ च्या नोटीसव्दारे सेमाना विद्या व वन विकास प्रशिक्षण मंडळ, गडचिरोली येथील पदाधिकाऱ्यांना आपले म्हणणे मांडण्याकरिता दिनांक १९/०४/२०१८ रोजी उपस्थित राहण्याबाबत कळविलेले होते.

(५) हे खरे नाही.

सदर प्रकरणी संस्थेचे अध्यक्ष व इतर पदाधिकारी यांचा लेखी खुलासा मागविण्यात आला असून अध्यक्ष, यांनी लेखी खुलाश्यात बेकायदेशीर विक्री व हस्तांतरण हे असत्य व दिशाभूल करणारे असल्याबाबत नमूद केलेले आहे. तसेच श्री. मोहन गायकवाड यांनी तहसिलदार, नागपूर (ग्रामीण) यांना दिनांक ११/०८/२०२० रोजी दिलेल्या लेखी बयानात केलेली तक्रार ही खोटी असून शासनाची दिशाभूल करण्यात येत आहे, असे नमूद केलेले आहे. तसेच तहसिलदार, नागपूर (ग्रामीण) यांनी दिनांक २४/०९/२०२० च्या पत्रान्वये सदर प्रकरणी सदर जमिनीच्या खरेदी विक्री व्यवहार झालेला नाही, असे कळविलेले आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

शिंदखेडा (जि.धुळे) तालुक्यातील कृषी पर्यवेक्षकांची रिक्त पदे भरण्याबाबत

(२७) १२२१७ (१४-०९-२०२०). श्री.जयकुमार रावल (शिंदखेडा) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिंदखेडा (जि.धुळे) तालुक्यातील तालुका कृषी अधिकारी कार्यालयातील कृषी पर्यवेक्षकांची शेकडो पदे रिक्त असल्यामुळे १० लोकांवर तालुक्यातील सर्वच गावांच्या कामाचा अतिरिक्त भार देण्यात आल्याचे माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू रिक्त पदांमुळे बांधावर खते ही योजना अत्यंत कमी शेतक-यांपर्यंत पोहचली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शिंदखेडा तालुक्यातील कृषी पर्यवेक्षकांची रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (११-१२-२०२०) : (१) व (२) हे खरे नाही.

शिंदखेडा (जि.धुळे) तालुका कृषी अधिकारी कार्यालयांतर्गत कृषी पर्यवेक्षकांची एकूण ९ पदे मंजूर असून सर्व ९ पदे भरलेली आहेत.

(३) सद्यस्थितीत शिंदखेडा तालुक्यातील कृषी पर्यवेक्षकांची ९ पैकी ९ म्हणजे १०० टक्के पदे भरलेली आहेत. त्यामुळे पद भरतीचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शेतकऱ्यांना सर्व प्रकारचे मोफत बियाणे व खत पुरवठा करण्याबाबत

(२८) १२३८७ (१४-०९-२०२०). श्रीमती श्वेता महाले (चिखली) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोनामुळे शेती व्यवसाय, उद्योग, कारखाने बंद पडल्यामुळे सर्व प्रकारचे आर्थिक व्यवहार ठप्प झाले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शेतीमालाला भाव नसणे तसेच लॉकडाऊनमुळे शेतकऱ्यांचे अतोनात नुकसान झाल्यामुळे सर्व शेतकऱ्यांना सर्व प्रकारचे मोफत बियाणे व खत पुरवठा करण्यात यावा अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे दिनांक २८ एप्रिल, २०२० रोजी वा त्यासुमारास अवर सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय यांचे मार्फत तसेच पालकमंत्री यांनी दिनांक २१ एप्रिल, २०२० रोजी वा त्यासुमारास बुलढाणा जिल्ह्यात घेतलेल्या खरीप हंगाम बैठकी दरम्यान केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (०७-१२-२०२०) : (१) कोरोनामुळे शेती व्यवसाय ठप्प झालेला नाही. कोविड १९ च्या महामारीमुळे उद्योग व्यवसायावर विपरीत परिणाम झालेला आहे ही बाब विचारात घेऊन राज्यातील उद्योग वाढीसाठी आवश्यक त्या उपाययोजना करण्याबाबतचा शासन निर्णय उद्योग, उर्जा व कामगार विभागामार्फत दिनांक ०६ जुलै, २०२० रोजी निर्गमित करण्यात आलेला आहे.

(२) शेतीमालाला भाव नसणे तसेच लॉकडाऊनमुळे शेतकऱ्यांचे अतोनात नुकसान झाल्यामुळे सर्व शेतकऱ्यांना सर्व प्रकारचे मोफत बियाणे व खत पुरवठा करण्यात यावा अशा मागणीचे स्थानिक लोकप्रतिनिधींचे दिनांक २८ एप्रिल, २०२० रोजी व त्यासुमारास मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे सादर केलेले कोणतेही पत्र/निवेदन मा.मुख्यमंत्री कार्यालयास प्राप्त झालेले नाही. तसेच दिनांक २१ एप्रिल, २०२० रोजी जि.बुलढाणा येथे झालेल्या खरीप हंगाम बैठकीमध्ये मोफत बियाणे व खत पुरवठा करण्याची मागणी करण्यात आलेली नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

तारापूर औद्योगिक क्षेत्रातील जागेवर कब्जा करून मातीची साठवण केल्याबाबत

(२९) १२५६२ (१३-०९-२०२०). श्री.महेश चौधुले (भिवंडी पश्चिम), श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव (भायखळा) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तारापूर औद्योगिक क्षेत्रातील ४० दगड ट्रक व १५० गाड्या माती भूमाफियांनी सामूहिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्राच्या मोकळ्या जागेचा कब्जा घेऊन साठवण केल्याचे दिनांक १९ जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास मंडळ अधिकारी, महसूल विभाग तारापूर यांच्या निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी करण्यात आलेल्या चौकशीत काय आढळून आले व त्याअनुषंगाने कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१) व (२) दि.१९/६/२०२० रोजी महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या मोकळ्या जागेत व रस्त्याच्या कडेने अनधिकृतपणे माती/डेब्रीज, दगड व खडी भराव केला असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे. त्याबाबत महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम, १९६६ चे कलम ४८(७) नुसार दंडात्मक कारवाई करून संबंधितांकडून रु.३,४८,५७०/- इतकी रक्कम वसूल करून शासनजमा करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नांदेड शहरातील मुंदडा चिटफंडने नागरिकांची फसवणूक केल्याबाबत

(३०) १२६३३ (१७-०७-२०२०). डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चिटफंडमधील गुंतवणूकीवर दामदुप्पट लाभ देण्याचे आमिष दाखवून नांदेड शहरातील संतकृपा मार्केटमधील मुंदडा चिटफंडने अनेक नागरिकांची माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान फसवणूक केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ३० हप्त्यांच्या भीसीमध्ये २६ हप्ते भरल्यानंतर रजिस्टर कार्यालयात नोंद करावयाची आहे असे सांगून गुंतवणूकदाराकडील सर्व नोंदवह्या ताब्यात घेण्यात आल्या व त्यानंतर कंपनीने कार्यालय बंद केल्याचे आढळून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पैसे परत न भेटल्याने व कंपनीकडून कुठलेही उत्तर न मिळाल्याने गुंतवणूकदारांनी न्यायालयात केलेल्या मागणीनुसार प्रथमवर्ग न्यायदंडाधिकारी यांनी या प्रकरणात चिटफंड कंपनीवर सात वेगवेगळ्या प्रकरणात गुन्हे दाखल करण्याचे आदेश वजिराबाद, पोलीस स्टेशन, नांदेड यांना दिले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, त्यानुसार या प्रकरणी दोषीवर कारवाई करून गुंतवणूकदारांचे पैसे परत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०९-१२-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) चिटफंडमधील गुंतवणूकीवर दामदुप्पट लाभ देण्याचे आमिष दाखवून नांदेड शहरातील संतकृपा मार्केटमधील मुंदडा चिटफंडने अनेक नागरिकांची माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये फसवणूक करण्यात आल्याबाबत मा.मुख्य न्यायदंडाधिकारी नांदेड यांचे न्यायालयात फौजदारी अर्ज दाखल करण्यात आले होते.

मा.न्यायदंडाधिकारी प्रथमश्रेणी, नांदेड यांनी दिनांक २९.०९.२०१९ रोजी या प्रकरणात कलम १५६(३) फौजदारी प्रक्रिया संहिता अन्वये तपास करण्यात यावा असा आदेश दिलेला आहे.

या आदेशानुसार वजिराबाद, पोलीस स्टेशन, नांदेड येथे चिटफंड कंपनीविरुद्ध सात वेगवेगळ्या प्रकरणात ४ आरोपींविरुद्ध वेगवेगळे ७ फौजदारी गुन्हे दाखल करण्यात आलेले आहेत.एका आरोपीस अटकपूर्व जामीन मंजूर असून अन्य तीन आरोपी फरार आहेत.

सदर गुन्ह्यातील आरोपींची नावे असलेली मालमत्ता कलम ८३ फौजदारी प्रक्रिया संहिता अन्वये जप्तीची कार्यवाही सुरु आहे. तसेच तपास अधिकाऱ्यांमार्फत अधिक तपास करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हवेली व शिरूर (जि.पुणे) तालुक्यातील मुळा-मुठा नदी आणि भीमा नदी
पात्रात बेकायदेशीर वाळू उपसा होत असल्याबाबत**

(३१) १२७०० (१३-०९-२०२०). श्री.सुनिल टिंगरे (वडगाव शेरी) : सन्माननीय महसूल मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हवेली व शिरूर (जि.पुणे) तालुक्यातील मुळा-मुठा नदी आणि भीमा नदी पात्रात बेकायदेशीर वाळू उपसा होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू उपसा केलेली वाळूची वाळू माफिया लोहगाव, धानोरी, खराडी व विश्रांतवाडी या भागात बेकायदेशीर विक्री करत असून याकडे संबंधित अधिकाऱ्यांचे दुर्लक्ष झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी वाळू माफिया व संबंधीत अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१) अशी बाब निदर्शनास आली आहे.

(२) व (३) हवेली व शिरूर तालुक्यातील वाळूघाटातून तसेच नदीनाल्यातून वाळूच्या अवैध उत्खननास व वाहतूकीस आळा घालण्यासाठी तालुकास्तरावर बैठे व भरारी पथक स्थापन करण्यात आले आहे.

शिरूर तालुक्यात दि.१ जानेवारी, २०२० ते ३१ ऑगस्ट, २०२० या कालावधीत वाळूच्या अवैध उत्खनन व वाहतूकीच्या ६२ प्रकरणी रुपये ७,९४,२३,३४५/- इतक्या रक्कमेची दंडात्मक आकारणी करण्यात आली असून त्यापैकी रुपये १४,७५,१५०/- इतकी रक्कम वसूल करून शासनजमा करण्यात आली आहे. तर हवेली तालुक्यात दि.१ जानेवारी, २०२० ते ३१ ऑगस्ट, २०२० या कालावधीत वाळूच्या अवैध उत्खनन व वाहतूकीच्या ११ प्रकरणी रुपये २७,६६,६००/- इतक्या रक्कमेची दंडात्मक आकारणी करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मोहाडी (जि.भंडारा) तालुक्यात कोविड-१९ आपत्तीसाठी खरेदी
केलेल्या साहित्यामध्ये झालेला गैरव्यवहार**

(३२) १२७५६ (१३-०९-२०२०). श्री.मनोहर चंद्रिकापूर (अर्जुनी-मोरगांव) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मोहाडी (जि.भंडारा) तालुक्यातील तहसीलदार यांनी कोविड-१९ आपत्ती निवारणासाठी खरेदी केलेल्या साहित्यात गैरव्यवहार झाल्याचे माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कोविड आपत्ती निवारणासाठी लाखो रुपयाचे साहित्य खरेदी करण्यात आले परंतु त्याची कोणतीही नोंद नाही तसेच खरेदी बीलावर जीएसटी क्रमांक नाही तसेच कोविड-

१९ साहित्य व संकट काळात मदतीसाठी आलेल्या साहित्याच्या हिशोब उपलब्ध नसल्याचे तहसीलदाराकडून घोषित करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी चौकशी करून गैरव्यवहार करणाऱ्या तहसीलदारावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१), (२) व (३) संबंधित तहसीलदार यांनी कोवीड-१९ विषाणूच्या प्रतिबंधात्मक उपाययोजनांसाठी प्राप्त निधीमध्ये आर्थिक अनियमितता केल्याचे निदर्शनास आले असून, त्यानुषंगाने संबंधित तहसीलदार यांच्याविरुद्ध शिस्तभंगविषयक कार्यवाही करण्यासाठीचा प्रस्ताव विभागीय आयुक्त, नागपूर यांनी शासनास सादर केला असून, सदर प्रस्तावाची छाननी करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे जिल्ह्यामध्ये सिगारेट पाकीटने भरलेले दोन ट्रक पकडल्याबाबत

(३३) १२९७१ (१३-०९-२०२०). श्री.सुनिल कांबळे (पुणे कॅन्टोन्मेंट) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यामध्ये सुमारे साडेचार कोटी रुपये किमतीच्या सिगारेट पाकीटने भरलेले दोन कंटेनर चालकांना बंदुकीचा धाक दाखवून मध्य प्रदेशात पळवून नेत असलेल्या टोळीला पोलिसांनी पाठलाग करून शिरूर जवळ पकडल्याची घटना माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान घडली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या दरोडेखोरांनी राज्यात आणखी किती गुन्हे केले आहेत याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार शासनाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. अनिल देशमुख (११-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

दिनांक २४/०६/२०२० रोजी ट्रक नं.एनएल ०१ एल ४३३९ क्रमांकच्या ड्रायव्हरला १३ इसमांनी मारहाण करून ४,७१,९२,२३०/- रुपये किंमतीचे फिल्टर सिगारटचे बॉक्सने भरलेला ट्रक पळवून नेल्या प्रकरणी गु. र. नं.३१४/२०२० भादंवि कलम ३९५, ३९७, ३६४, ३६८, ३४१, ३४२, ३२३, ५०४ आर्म अँक्ट ४, २५ प्रमाणे दिनांक २५/६/२०२० रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

दरम्यान सदर ट्रक मध्य प्रदेशात पळवून नेत असतांना स्थानिक गुन्हे अन्वेषण विभाग पुणे ग्रामीण यांचेकडील पोलीस स्टाफ शिरूर चौफुली रोडवर पेट्रोलिंग करत असतांना ट्रकचा संशय आल्याने पाठलाग करून व नाकाबंदी करून जप्त केले आहेत. त्यातील ७ इसमांना पकडण्यात आले असून इतर ६ इसम पळून जाण्यात यशस्वी झाले आहेत. अटक आरोपींना

मा.न्यायालयाने ११ दिवस पोलीस कोठडी मंजूर केलेली होती. फरार आरोपीचा तसेच गुन्ह्याचा तपास चालू आहे.

(२) सिगारेटने भरलेले कंटेनर पळवून नेत असलेल्या गुन्ह्यातील आरोपींविरुद्ध पुणे ग्रामीण घटकामध्ये शिक्रापूर व यवत या दोन पोलीस स्टेशन येथे प्रत्येकी १ असे २ गुन्हे दाखल असून आरोपींना मा.न्यायालयाचे आदेशान्वये आरोपींना अटक करण्यात आली आहे.

(३) निष्पन्न आरोपींना अटक करण्यात येऊन सदर आरोपी सध्या न्यायालयीन कोठडीत आहेत. गुन्हा तपासावर आहे.

जांभूळगाव (ता.कल्याण, जि.ठाणे) एमआयडीसीमध्ये व्हीयुबी कंपनीने रॉयल्टी न भरता अनधिकृतपणे माती व दगडाचे उत्खनन केल्याबाबत

(३४) १३०६० (१३-०९-२०२०). श्री.देवेंद्र भुयार (मोर्शी), श्री.रईस शेख (भिवंडी पूर्व), श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जांभूळगाव (ता.कल्याण, जि.ठाणे) एमआयडीसीमध्ये व्हीयुबी कंपनीने मोठ्या प्रमाणात उत्खनन केले असून कंपनीने कुठल्याही प्रकारची रॉयल्टी न भरता जवळपास २० हजार ब्रास अनधिकृतपणे माती व दगडाचे उत्खनन केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पंचनामा आणि जबाब मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे व्हीयुबी कंपनीने गौणखनिज उत्खनन करण्यासाठी लागणारी परवानगी न घेता उत्खनन केले असून गौणखनिज शुल्कापोटी ८० लाख रुपयांचा महसूल नियमाप्रमाणे भरला नसल्याने ५ पट दंड आकारून सदरहू रक्कम ४ कोटी रुपये होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ठाणे रेती गट तहसिलदार आणि व्हीयुबी कंपनीने संगनमताने शासनाच्या महसूलाचे नुकसान केले असून या संदर्भात कोकण विभागीय आयुक्त, ठाणे जिल्हाधिकारी आणि रेती गट तहसिलदार यांच्याकडे वारंवार तक्रार करूनही संबंधित तहसिलदार यांनी जाणीवपूर्वक या प्रकरणकडे दुर्लक्ष करून कोणतीही कारवाई केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करून संबंधित तहसिलदार यांचे निलंबन करून त्यांच्या संपत्तीची चौकशी करण्याबाबत व व्हीयुबी कंपनीवर फौजदारी गुन्हा दाखल करून कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१), (२) व (३) अशी बाब निदर्शनास आली नाही.

दि.११/५/२०१५ रोजीच्या शासन अधिसूचनेमध्ये "ज्यावेळी जमिनीच्या एखाद्या भूखंडाचा विकास करताना मातीचे उत्खनन करून ती माती त्याच भूखंडाच्या सपाटीकरणासाठी अथवा भूखंडाच्या विकासाच्या कामासाठी वापरली जाईल, त्यावेळी स्वामीत्वधन भरले जाणार नाही." अशी तरतूद आहे. तसेच दि.७/१/२०११ रोजीच्या शासन निर्णयामध्ये महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाकडून उद्योगांना मंजूर केलेले भूखंड तसेच औद्योगिक वसाहतीच्या

क्षेत्रामधील गौण खनिजावर स्वामीत्वधन माफ करण्याचा तसेच उक्त भूखंडावरील खोदकामातून उत्खनन केलेले गौण खनिज त्या क्षेत्राव्यतीरिक्त इतर ठिकाणी वापरल्यास किंवा त्याची विक्री केल्यास नियमानुसार स्वामीत्वधन देय राहिल," अशी तरतूद आहे.

जांभूळगाव (ता.कल्याण, जि.ठाणे) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या जागेमध्ये व्हीयुबी कंपनीच्या माध्यमातून पाण्याच्या टाकीचे काम करण्यात आले असून त्यासाठी १२,००० ब्रास गौण खनिज वाहतूकीसाठी दि.७/१/२०११ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार आवश्यक स्वामीत्वधन शासनजमा करून वाहतूक पासेस वितरीत करण्यात आले आहेत.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दौंड (जि.पुणे) तालुक्यातील अंगणवाडी केंद्रांच्या बांधकामासाठी
निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(३५) १३०७३ (०८-०९-२०२०). श्री.राहुल कुल (दौंड) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दौंड (जि.पुणे) तालुक्यातील १९८ अंगणवाडी केंद्रांच्या बांधकामासाठी राज्यशासन व जिल्हा नियोजन विभागाच्या मध्यामातून निधी उपलब्ध करून देण्याचे आश्वासन तत्कालीन मंत्री यांनी माहे डिसेंबर २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त १९८ अंगणवाडी केंद्रांच्या बांधकामासाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (१०-१२-२०२०) : (१) व (२) सद्यस्थितीत दौंड तालुक्यात ११७ अंगणवाडी केंद्रांना स्वतःची इमारत नाही. सन २०१८-१९ मध्ये १२ अंगणवाडी केंद्र इमारत बांधकाम व सन २०१९-२० मध्ये २३ अंगणवाडी केंद्र इमारत बांधकाम जिल्हा नियोजन समिती निधी मधून करण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे.

तसेच ३० ठिकाणी इमारती बांधकामासाठी जागा उपलब्ध आहे. सन २०२०-२१ मध्ये दौंड तालुक्यातील ३० अंगणवाडी केंद्रांना इमारती मंजूरीस्तव प्रस्ताव जिल्हा नियोजन समिती यांचेकडे सादर केलेला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील आर्थररोड कारागृहात सुमारे ७७ कैदी आणि २६ कर्मचारी
कोरोना बाधित झाल्याबाबत**

(३६) १३३७१ (१३-०९-२०२०). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्री.विनोद निकोले (डहाणू), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.राजेश पाटील (बोईसर), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील १० तुरुंगातील एकूण १७ हजार ६९५ कैद्यांच्या स्क्रिनिंग आणि १६८१ स्वॅब चाचण्या घेण्यात आल्या असून त्यापैकी २७९ कैदी कोरोना पॉझिटिव्ह आढल्याचे तसेच त्यातील ४ जणांचा मृत्यू झाल्याचे माहे जुलै, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मुंबईतील आर्थररोड कारागृहातील ७७ कैदी आणि २६ कर्मचारी यांना कोरोना विषाणूचा संसर्ग झाला असून सदरहू कैदी एकाच ठिकाणी कैद असताना व त्यांचा बाहेर कुठेही संपर्क आला नसताना ७७ कैद्यांना कोरोनाची लागण होण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, कोरोनाबाधित कैद्यांच्या विलगीकरणासाठी कारागृहात जागाच उपलब्ध नसून तुरुंगात ६० वर्षापेक्षा अधिक वयोमान असलेल्या कैद्यांची संख्या ही १४१४ असून ४२५ कैदी अल्पवयीन आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करून तुरुंगातील कैद्यांच्या सुरक्षेसंदर्भात उपाययोजना करण्याबाबत आर्थररोड कारागृहात कोरोना विषाणू पसरण्यास कारणीभूत असलेल्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०३-१२-२०२०) : (१) राज्यातील तुरुंगामध्ये दि. २७.१०.२०२० पर्यंत एकूण २३,८८७ बंद्यांच्या स्वॅब टेस्ट घेण्यात आल्या असून, २,३६० बंदी कोरोना पॉझिटिव्ह आढळून आले होते. उपचारानंतर २,२५८ बंदी बरे झाले असून, ०६ बंदी मयत झाले आहेत. तसेच, सर्व कारागृहातील बंद्यांचे कोविड-१९ करिता स्क्रिनिंग (ऑक्सिजन लेवल, तापमान, नाडी इ.) करण्यात येते. तसेच बंदी व कर्मचारी यांची रॅन्डम टेस्टिंग ही करण्यात येत आहे.

(२) मुंबई मध्यवर्ती कारागृहाची अधिकृत बंदी क्षमता ८०४ असून, या कारागृहात लॉकडाऊनवेळी सरासरी २७०० बंदी दाखल होते. मुंबई मध्यवर्ती कारागृह कर्मचारी वसाहतीपासून कस्तूरबा रुग्णालय, मुंबई १०० फूटावर आहे. मुंबई मध्यवर्ती कारागृहातील बंद्यांच्या दैनंदिन गरजांकरीता दुध, गॅस, भाजीपाला, साफसफाईकरिता आवश्यक वाहने, औषधी उपहारगृहातील वस्तू इ. कारागृहाबाहेरून आणाव्या लागत होत्या. त्यामुळे, त्यापासून कारागृहात कोरोनाची लागण झालेली असण्याची शक्यता आहे.

(३) व (४) राज्यात एकूण ६० कारागृहे असून अनेक कारागृहांत क्षमतेपेक्षा जास्त बंदी असल्याने, कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर सामाजिक विलगीकरण (Social distancing) च्या अनुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे कार्यवाही केली आहे:-

१. महाराष्ट्र कारागृह (मुंबई अभिवचन व संचित रजा) नियम-१९५९ मध्ये दि.०८.०५.२०२० च्या अधिसूचने अन्वये सुधारणा करून काही वर्गवारीतील बंद्यांना आकस्मिक अभिवचन रजेवर मुक्त करण्याची तरतुद केली आहे. तसेच मा.न्यायालयांनी देखील काही वर्गवारीतील न्यायाधीन बंद्यांना जामीनावर मुक्त केले आहे.

२. शासन स्तरावरून दि. २४.०६.२०२० च्या आदेशानुसार सर्व जिल्हाधिकारी यांना तात्पुरते कारागृह स्थापित करून तेथे कोव्हिड केअर सेंटर स्थापन करण्यास आदेश देण्यात आले

असून, त्यानुसार राज्यातील २८ जिल्हयांमध्ये एकूण ४२ तात्पुरते कारागृह स्थापन झाले असून, तेथे विलगीकरण कक्ष व कोव्हिड केअर सेंटर स्थापन करण्यात आले आहेत.

राज्यातील तुरुंगात ६० वर्षावरील १,४३१ बंदी असून, वैद्यकीय प्रोटोकॉलप्रमाणे योग्य ती काळजी घेण्यात येत आहे. तसेच, ४२५ कैदी अल्पवयीन असल्याची बाब खरी नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे घोडबंदर (जि.ठाणे) येथे सेव्हन इलेव्हन कन्स्ट्रक्शन कंपनीकडून
अनधिकृतपणे बांधकाम करण्यात आल्याबाबत**

(३७) १३६७२ (१३-०९-२०२०). श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे जिल्हयातील मिरा-भाईंदर मौजे घोडबंदर येथे सेव्हन इलेव्हन कन्स्ट्रक्शन कंपनीकडून बांधण्यात येत असलेल्या अपना घर प्रकल्पातील इमारतींना ७ माळयापर्यंत बांधकाम करण्याची परवानगी असताना प्रत्यक्षात मात्र २० माळयापर्यंत अनधिकृतपणे बांधकाम करण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू प्रकरणी अनधिकृत भराव तसेच दगडाचा साठा केल्याबाबत तहसिलदार ठाणे यांनी सेव्ह इलेव्हन या बांधकाम कंपनीस जवळपास ७९ कोटी रूपये इतक्या रकमेचा दंड भरण्याचा आदेश माहे सप्टेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान दिलेला असताना उप विभागीय अधिकारी, ठाणे यांनी तहसिलदारांचे सदरहू आदेश माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान रद्द करून फेरचौकशीचे आदेश देण्याची कारणे काय आहेत,

(३) तसेच सदरहू आदेशानुसार या प्रकरणाची फेरचौकशी पूर्ण करण्यात आली आहे काय, असल्यास त्यात काय आढळून आले आहे व चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधित बांधकाम कंपनीकडून किती रक्कम दंड म्हणून आकारण्याचे निश्चित करण्यात आले तसेच सदरहू दंडाची रक्कम कंपनीकडून वसूल करण्याबाबत कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे, नसल्यास त्याची कारणे काय आहेत व सदरहू रक्कम किती कालावधीत संबंधित बांधकाम कंपनीकडून वसूल करण्यात येणार आहे,

(४) तसेच सदरहू बांधकाम कंपनीविरुद्ध कारवाई प्रस्तावित असताना व तशी नोटीस संबंधित बांधकाम कंपनीला दिलेली असताना कंपनीस बांधकाम स्थगितीची नोटीस न देण्याची कारणे काय आहेत व नविन फेरचौकशीनुसार दंडाची रक्कम कंपनीकडून वसूल करेपर्यंत बांधकामाच्या स्थगितीचे आदेश शासन देणार आहे काय तसेच सदरहू प्रकरणी मंजूर माळयापेक्षा अनधिकृतरित्या उभारण्यात आलेले माळे निष्कासित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व त्यास जबाबदार असणाऱ्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर शासन किती कालावधीत कारवाई करणार आहे ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (०८-१२-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) मौजे घोडबंदर येथील स.क्र.२५/२, १११ १/१, १/२, ११२/१ मधील प्लॉट क्र. अे या मंजूर रेखांकनामधील इमारत अे-१ मध्ये ३ मजले अनधिकृत, इमारत क्र.अे-२ मध्ये ४ मजले अनधिकृत, इमारत क्र.डी-१ मध्ये ६ मजले अनधिकृत रित्या बांधण्यात आले आहेत. तर प्लॉट क्र.बी या रेखांकनामधील इमारत क्र.अे-३ मध्ये १ मजला अनधिकृत, इमारत क्र.अे-४ मध्ये ४ मजले अनधिकृत, इमारत क्र. बी मध्ये ५ मजले अनधिकृत, इमारत क्र.सी-१ मध्ये ४ मजले अनधिकृत, इमारत क्र.सी-२ मध्ये ३ मजले अनधिकृत रित्या बांधण्यात आले आहेत. उक्त अनधिकृत बांधकामाबाबत सदर विकासक व वास्तुविशारद यांना दि.३/३/२०२० रोजी मिरा-भाईंदर महानगरपालिकेमाफत नोटीस बजावण्यात आली. सदर नोटीसीविरुद्ध सेव्हन इलेव्हन कन्स्ट्रक्शन कंपनीने मा.दिवाणी न्यायालय, ठाणे येथे दावा दाखल केला असता मा.न्यायालयाने "जैसे थे" स्थिती ठेवण्यास आदेशीत केले आहे. तसेच सदर दावा मा.न्यायालयात न्यायप्रविष्ट आहे.

मे.सेव्हन इलेव्हन कन्स्ट्रक्शन प्रा.लि., यांनी मौजे घोडबंदर येथील स.नं.२५/१, २५/२, २५/३, ११२/१, ११२/२, ११८/१, ११९/२, १११/१/२, १११/४ व १११/५ या जमिनीमध्ये केलेल्या भरावाबाबतची फेरचौकशी पूर्ण करण्यात आली आहे. सदर फेरचौकशीमध्ये उक्त जागेवर २७,८८७ ब्रास माती व ५२ ब्रास दगड या गौणखनिजाच्या भरावाबाबत सदर कंपनी वाहतूक परवाना पावत्या पुरावा म्हणून सादर करू शकली नसल्याने अपर तहसिलदार, मिरा-भाईंदर यांनी सदर कंपनीस एकूण रु.१७,८७,६२,८००/- इतक्या दंडात्मक रक्कमेचे आदेश दि.१६/१०/२०२० रोजी पारित केले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अंजनगाव सुर्जी (जि.अमरावती) येथील दुय्यम निबंधक कार्यालय बंद असल्याबाबत

(३८) १३७०० (१३-०९-२०२०). श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोना विषाणू संसर्गाच्या पार्श्वभूमीवर देशभरात तसेच राज्यात लॉकडाऊन असून शासकीय कार्यालयांना किमान कर्मचारी संखेवर कामकाज हाताळण्याचे निर्देश शासनाने दिले असताना अंजनगाव सुर्जी येथील दुय्यम निबंधक कार्यालयाला कुलूप लावले असल्याने खरेदी विक्रीचे व्यवहार पुर्णपणे ठप्प झाल्याचे दिनांक ३ एप्रिल, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर दुय्यम निबंधक कार्यालयात एकही कर्मचारी उपस्थित नसून खरेदी विक्रीचे व्यवहार पुर्णपणे बंद असल्याने ज्या नागरीक तसेच शेतकऱ्यांच्या शेती, प्लॉट, घर या संबंधीच्या खरेदी विक्रीच्या तारखा संचारबंदीच्या काळात होत्या त्यांना कार्यालय बंद असल्याने नोंदी करता आल्या नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कार्यालय बंद असल्याने खरेदी विक्रीच्या तारखेच्या दिवशी मालमत्ता घेणारा- देणारा उपस्थित राहत असून पुढील खरेदीची तारीख यासंबंधी मार्गदर्शन करण्यासंबंधी कार्यालयात अधिकारीच उपलब्ध नसल्याने व्यवहार करणाऱ्या नागरिकांपुढे पेच निर्माण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, दुय्यम निबंधक नोंदणी कार्यालय सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (१२-१२-२०२०) : (१) व (२) होय. राज्य शासनाच्या दिनांक २५.०५.२०२० रोजीच्या अधिसूचनेनुसार जिल्हाधिकारी तथ अध्यक्ष, आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरण, अमरावती यांनी आदेश क्रमांक ८५१, दिनांक ०१.०४.२०२० नुसार कोरोना विषाणू या रोगांच प्रादुभाव रोखण्यासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजनेचा भाग म्हणून सर्व दुय्यम निबंधक कार्यालये दिनांक १४ एप्रिल, २०२० पर्यंत बंद ठेवण्याचे निदेश दिले होते.

तसेच, अमरावती जिल्ह्यात संचारबंदी कलम १४४ लागू करण्यात आले होते. संसर्गजन्य कोरोना विषाणू फैलाव होऊ नये यास्तव जनहितार्थ खरेदी-विक्री व्यवहार करता आले नाहीत.

(३) अंशतः खरे आहे.

दिनांक ०३ एप्रिल, २०२० रोजी कार्यालय बंद होते. परंतु यामुळे नागरिकांमध्ये पेच निर्माण होऊ नये याकरीता कोरोना या नैसर्गिक आपत्तीचे काळात नोंदणीकृत व्यवहाराकरीता नोंदणी विभागाच्या www.igrmaharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर माहिती मिळविता येऊ शकेल अशा सूचना सर्व दुय्यम निबंधक कार्यालयाचे दर्शनी भागावर लावलेल्या होत्या. तसेच दिनांक १४ एप्रिल पर्यंत संचारबंदीची स्थिती कायम राहिल याबाबत स्थानिक वर्तमानपत्रातसुद्धा बातम्या प्रसिद्ध झाल्या होत्या.

(४) जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरण, अमरावती यांच्या दिनांक १९.०४.२०२० रोजीच्या आदेशान्वये दिनांक २० एप्रिल, २०२० पासून कार्यालय पूर्ववत सुरु केले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे कांबा वाघेरापाडा (ता.कल्याण, जि.ठाणे) येथील आदिवासींच्या
शेत जमिनी हडप केल्याबाबत**

(३९) १४२४० (१३-०९-२०२०). श्री.शिरीष चौधरी (रावेर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे कांबा वाघेरापाडा (ता.कल्याण, जि.ठाणे) येथील आदिवासींच्या सर्व्हे क्र. ४७/१ अ, ४७/१ब तसेच १२०/१, १२१/१अ या शेत जमिनी राजस्थान राज्यातील बुधरानी कुटुंबीये व काही टोळ्या बनावट कागदपत्रांच्या आधारे हडप करित असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार परराज्यातील या टोळ्याविरूद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१) श्री.विशालकुमार मथुरा गुप्ता, अध्यक्ष, परहित चॅरीटेबल सोसायटी यांनी याबाबत दिनांक ०२/१२/२०१९ रोजीचे अर्जान्वये तक्रार दाखल केली आहे.

(२) व (३) मौजे कांबा, ता.कल्याण येथील स.नं. ४७/१अ व ४७/१ब या जमिनीबाबत अपर जिल्हाधिकारी, ठाणे यांच्या न्यायालयात सुरु असलेले दावे अन्य सक्षम अधिकाऱ्यांकडे वर्ग करणेबाबत अपिलार्थी श्री.बाळाराम काशिनाथ शिंदे व श्री.विठ्ठल शिंदे यांनी विनंती केली होती. अपिलार्थी यांच्या विनंतीच्या अनुषंगाने अपर जिल्हाधिकारी, ठाणे यांच्या न्यायालयात सुरु असलेले उक्त दावे विभागीय आयुक्त, कोकण यांच्या आदेशान्वये जिल्हाधिकारी, ठाणे यांच्याकडे वर्ग करण्यात आले आहेत.

तसेच, मौजे कांबा, ता.कल्याण येथील स.नं. १२०/१ व स.नं.१२१/१अ या जमिनीबाबतच्या तक्रार अर्जाच्या अनुषंगाने क्षेत्रीय स्तरावर चौकशी सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अहमदनगर शहरात नवीन पोलिस चौकी निर्माण करणेबाबत

(४०) १४२७० (१३-०९-२०२०). श्री.संग्राम जगताप (अहमदनगर शहर) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर शहरातील कोतवाली पोलिस चौकीचे विभाजन करून नवीन पोलिस चौकी निर्माण करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी केलेली मागणी शासनाकडे प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (१०-१२-२०२०) : (१) व (२) कोतवाली पोलिस ठाणेचे विभाजन करून नवीन केडगांव पोलिस ठाणे निर्माण करणेबाबत पोलिस अधीक्षक, अहमदनगर यांनी सादर केलेल्या प्रस्तावाचा महाराष्ट्र राज्य पोलिस दलाच्या सुधारित आकृतीबंधात समावेश करण्यात आला आहे.

सद्यस्थितीत पोलिस महासंचालक कार्यालयाने सादर केलेला महाराष्ट्र राज्य पोलिस दलाचा सुधारित आकृतीबंध वित्त विभागाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला आहे. वित्त विभागाच्या अभिप्रायानुसार पुढील उचित कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

वाडा (जि.ठाणे) येथील दगड खदानी व क्रशर मशीन सुरु करण्याबाबत

(४१) १४२८५ (२१-०८-२०२०). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गौणखनिज उत्खननास प्रतिबंध करण्यात आल्याने वाडा (जि.ठाणे) येथील ११ दगड खदानींसह क्रशर मशीन बंद करण्याचे आदेश तहसिलदार, वाडा यांनी दिल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, करोडो रुपये खर्च करून उभारण्यात आलेल्या क्रशर मशीन बंद करण्यात आल्याने उद्योजकांचे मोठे नुकसान होणार असून या दगड खदानी व क्रशर मशीनवर कामासाठी आलेल्या शेकडो आदिवासींचा रोजगार गेल्यामुळे त्यांच्यामध्ये नाराजीची भावना निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करून सदरहू खदानी व क्रशर मशीन सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) पश्चिम घाट या संवेदनशील क्षेत्रामध्ये येणाऱ्या दगड खाणीबाबत पर्यावरण विभागाकडून प्राप्त झालेल्या मार्गदर्शनानुसार तसेच उपविभागीय अधिकारी, वाडा व तहसिलदार, वाडा यांचेकडून प्राप्त अहवालानुसार वाडा तालुक्यातील पश्चिम घाट परिसंवेदनशील क्षेत्रामध्ये असलेल्या एकूण १४ परवानाधारकांची पर्यावरण अनुमती तपासून तसेच इतर ६० परवानाधारकांना त्यांचे मागणीप्रमाणे गौणखनिज उत्खनन करण्याची परवानगी देण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नांदेड जिल्ह्यातील मौजे मॅळगाव (ता.नायगाव) मौजे कोडगाव, बिजेगाव व एरंडल (ता.उमरी) या चारही रेती घाटावरून अतिरिक्त रेती उत्खनन केल्याबाबत

(४२) १४४३२ (१३-०९-२०२०). श्री.राजेश पवार (नायगांव) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदेड जिल्ह्यातील मौजे मॅळगाव (ता. नायगाव) मौजे कोडगाव, बिजेगाव व एरंडल (ता.उमरी) या चारही रेती घाटावर विभागीय आयुक्त कार्यालय, औरंगाबाद यांच्या पथकाने दिनांक ६ जून, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास धाड टाकून ५००४९ ब्रास जास्त उत्खनन केलेली रेती तसेच वाहने, पोकलेन, जेसीबी व टिप्पर जप्त केला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी संबंधीत रेतीघाटधारक तसेच महसूल विभागातील संबंधीत जबाबदार अधिकाऱ्यांवर गुन्हे दाखल करण्याची शिफारस दिनांक २१ जून, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास या पथकाने विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांच्याकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, त्यानुसार संबंधितांवर अद्यापपर्यंत कारवाई झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,
(४) असल्यास, याप्रकरणी होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१) विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांच्या कार्यालयामार्फत गठीत पथकाने दि.६/६/२०१९ रोजी नांदेड जिल्ह्यातील मौजे मेळगांव (ता.नायगाव), मौजे कोडगाव, बिजेगाव व एरंडल (ता.उमरी) या रेतीघाटांची तपासणी केली असता, मौजे मेळगांव, मौजे कोडगाव व मौजे एरंडल या वाळूघाटातून मंजूर परिमाणापेक्षा एकूण ५००५० ब्रास इतके रेतीचे अतिरिक्त उत्खनन झाल्याची बाब निदर्शनास आली आहे.

(२) व (३) विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांच्या कार्यालयामार्फत गठीत समितीने दि.२१/६/२०१९ रोजी केलेल्या शिफारशीनुसार नांदेड जिल्ह्यातील मौजे मेळगांव (ता.नायगाव), मौजे कोडगाव व एरंडल (ता.उमरी) या रेतीघाटाच्या लिलावधारकांनी उक्त रेतीघाटातून परिमाणापेक्षा अतिरिक्त उत्खनन केल्याप्रकरणी लिलावधारकांविरुद्ध महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम,१९६६ चे कलम ४८ (७)(८) नुसार दंडात्मक कार्यवाहीचे आदेश दिले आहेत व संबंधितांविरुद्ध पर्यावरण (संरक्षण) अधिनियम,१९८६ अन्वये गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत. तसेच सदर लिलावधारकांची अनामत रक्कम जप्त करून त्यांना संपूर्ण राज्याचे काळ्या यादीत समाविष्ट करण्यात आले आहे.

तसेच याप्रकरणी संबंधित जबाबदार अधिकारी/ कर्मचारी यांच्याविरुद्ध विभागीय चौकशी प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बनावट 'डी' व 'बी' फार्मसी प्रमाणपत्र देणाऱ्या टोळीबाबत

(४३) १४५५२ (२१-०८-२०२०). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बनावट डी-फार्मसीचे प्रमाणपत्र मिळवून त्याआधारे औषधविक्रीचा व्यवसाय करणारा दुकानदार आणि बनावट प्रमाणपत्र देणा-या टोळीतील आणखी चार ते पाच लोक ठाणे गुन्हे अन्वेषण विभागाच्या चौकशीत सापडल्याचे माहे मे, २०१९ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू दुकानदार व बनावट प्रमाणपत्र देणा-या टोळीला अटक करून त्यांच्यावर कारवाई करण्यात आली आहे काय,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०४-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) याबाबत कापूरबावडी पोलीस स्टेशन गु.र.क्र. १४/२०१९ भादवि ४२०, ४६५, ४६७८, ४६८, ४७१, ३४ प्रमाणे गुन्हा दाखल केला आहे. सदर गुन्ह्यामध्ये १५ फार्मासिस्ट, दिप पॅरामेडीकलचे चेअरमन व परवाना नसलेल्या महाराष्ट्र शिक्षा परिषद या शिक्षण बोर्डाचे विशाल

पाटील असून एकूण १७ आरोपीत यांना अटक करण्यात आली आहे. सदर अटक आरोपीत यांचेविरुद्ध मा.न्यायालयात दोषारोप सादर करण्यात आले असून त्याचा कोर्ट केस क्र.१०१५/२०१९ असा आहे.

तसेच दिप पॅरामेडीकल या संस्थेत शिक्षण घेणारे सुमारे ७० विद्यार्थ्यांना बाहेरील राज्यातील विद्यापीठांच्या "डी" फार्मसी व "बी" फार्मसीचे बनावट प्रमाणपत्र दिल्याने उमाकांत राजमणी यादव या विद्यार्थ्यांचे तक्रारीवरून कापुरबावडी पोलीस स्टेशन गु.र.क्र. १५१/२०१९ भादवि ४२०, ४६५, ४६७, ४६८, ४७१, ३४ प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदर गुन्हायात ३ आरोपी निष्पन्न झाले असून त्यामध्ये संस्थाचालक डॉ. पुरुषोत्तम ताहीलरमाणी यांचा मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी अटकपूर्व जामीन मंजूर केला असून इतर २ आरोपी यांचा शोध सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

भंडारा जिल्ह्यात अवैध वाळू उपसा होत असल्याबाबत

(४४) १४५८१ (१३-०९-२०२०). श्री.मनोहर चंद्रिकापूर (अर्जुनी-मोरगांव), श्री.राजू कारेमोरे (तुमसर), श्री.इंद्रनिल नाईक (पुसद) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तामसवाडी व सीतेपार (ता. तुमसर, जि.भंडारा) या परिसरामध्ये संचारबंदीच्या कालावधीत मोठ्या प्रमाणात अवैध वाळू उपसा करून वाहतुक करणाऱ्या ट्रॅक्टरसहित अन्य वाहनांवर जप्तीची कारवाई करण्यात आल्याचे माहे एप्रिल, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भंडारा जिल्ह्यात ठरवून दिलेल्या अटी व शर्तीचा भंग करून तालुका स्तरावरील अधिकाऱ्यांच्या संगतमताने अवैध वाळू उपसा व वाहतुक सुरु असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी चौकशी करून संबंधित अधिकाऱ्यांवर व अवैध वाळू उपसा करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (११-१२-२०२०) : (१) व (२) अशी बाब निदर्शनास आली नाही.

(३) भंडारा जिल्ह्यातील वाळूघाटातून तसेच नदीनाल्यातून वाळूच्या अवैध उत्खननास व वाहतूकीस आळा घालण्यासाठी तालुकास्तरावर तलाठी, मंडळ अधिकारी, नायब तहसिलदार यांचे बैठे व भरारी पथक तसेच ग्रामपंचायत स्तरावर सरपंच, ग्रामसेवक, पोलीस पाटील, कोतवाल इ.यांचे ग्राम दक्षता समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील स्कायवॉकचा गैरवापर होत असल्याबाबत

(४५) १४७२८ (१४-०९-२०२०). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील चेंबूर, बांद्रा, घाटकोपर, कांदिवली, बोरिवली इत्यादी सर्व ठिकाणच्या स्कायवॉकचा गैरवापर होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या स्कायवॉकचा वापर करणे पादचारी टाळत असून येथे दिवसा अश्लील चाळे करणारे प्रेमी युगुल, घोळका करून नशापाणी करणारे गर्दुल्ले कायमचे असतात, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (११-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

बृहन्मुंबई पोलीस आयुक्तालयाच्या कार्यक्षेत्र येणा-या काही स्कायवॉकवर गैरवापर होत असल्याचे आढळून आले आहे.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) बृहन्मुंबई पोलीस आयुक्तालयाच्या कार्यक्षेत्र येणारे बहुतांशी स्कायवॉक हे रेल्वे स्थानकापासून मुख्य रस्त्यास जोडण्यात आलेले आहेत. त्यामुळे अशा स्कायवॉकवर प्रवासी व इतर पादचारी यांची सतत ये-जा चालू असते. त्यांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने स्थानिक पोलीस व रेल्वे पोलीस यांची स्कायवॉकवर कायम गस्त ठेवण्यात आली आहे. स्कायवॉकचा कोणी गैरवापर करताना आढळून आल्यास त्यांच्यावर संबंधित पोलीस ठाण्याकडून प्रचलित कायद्यान्वये कार्यवाही करण्यात येत. सन २०१८ ते ऑक्टोबर, २०२० या कालावधीत नशापाणी करणा-या २३ गर्दुल्ल्यांवर कारवाई करण्यात आली आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील वाहनांच्या चोरीबाबत

(४६) १४८५३ (१४-०९-२०२०). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईत दरवर्षी ३ हजार हून अधिक वाहनांची चोरी होत असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, माहितीच्या अधिकारात मिळालेल्या माहितीनुसार घडलेल्या गुन्ह्यांपैकी केवळ २७ टक्के गुन्ह्यांची उकल करण्यात पोलीसांना यश आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मुंबईत होणाऱ्या वाहनांच्या चोरीवर प्रतिबंध बसण्यासाठी शासनाने कोणत्या उपाययोजना केल्या वा करण्यात येणार आहे ?

श्री. अनिल देशमुख (०२-१२-२०२०) : (१) सन २०१७ व सन २०१८ ३ हजारहून अधिक वाहनांची चोरी झाली आहे हे खरे आहे. परंतु सन २०१९ व सन २०२०(ऑक्टोबर-२०२० अखरे) या कालावधीत ३ हजारहून अधिक वाहनांची चोरी झाली असल्याची बाब खरी नाही.

(२) नाही. सन २०१७ ते सन २०२० (ऑक्टोबर २०२० अखेर) या कालावधीत वाहन चोरीच्या दाखल गुन्ह्यात उघड झालेल्या प्रकरणांची टक्केवारी ३१ ते ४३ % पर्यन्त आहे.

(३) बृहन्मुंबईतील सर्व पोलीस ठाण्याच्या हद्दीत नाकाबंदी व कोबिंग ऑपरेशन तसेच एम.व्ही.सीझर यांचे वेळोवेळी आयोजन करण्यात येऊन वाहनांची तसेच संशयित इसमांची तपासणी केली जाते. शहराच्या गर्दीच्या ठिकाणांजवळील पार्कींग, ब्रीज खालील पार्कींग, मॉल, बिजनेस पार्क व इत्यादी ठिकाणाच्या पार्कींगमध्ये पोलीस अधिकारी व अंमलदार हे गस्तीच्या दरम्यान वाहनांची तपासणी करतात. मुंबई महापालिकेच्या डंपींग यार्डमध्ये बेवारस ताब्यात घेतलेल्या वाहनांची तपासणी केली जाते. सर्व पोलीस ठाण्यामध्ये गुन्हे प्रकटीकरण पथक व विशेष पथकाकडून रात्रीच्या वेळी पोलीस ठाणे हद्दीतील निर्जन ठिकाणे, गर्दीची ठिकाणे व अंमलदार हे गस्तीच्या दरम्यान वाहनांची तपासणी करतात. तसेच मुंबईच्या चेक नाक्यांवर मुंबई आत-बाहेर जाणा-या वाहनांची तपासणी केली जाते. मोटार वाहन चोरी करणा-या अभिलेखावरील गुन्हेगारांची तसेच संशयित गुन्हेगार यांची राहती निवासस्थाने, छुपे अड्डे यांची नियमित तपासणी करून मोटार वाहन चोरीच्या गुन्ह्यांना आळा घालण्याबाबत सातत्याने प्रयत्न करण्यात येतात.

**तराळा ते पारडी (ता.मंगरूळपीर, जि.वाशिम) येथील पांदण
रस्त्याचे काम तातडीने सुरु करण्याबाबत**

(४७) १४८५७ (२०-१०-२०२०). श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तराळा ते पारडी (ता.मंगरूळपीर, जि.वाशिम) येथील पांदण रस्ता शेतकऱ्यांच्या शेतात जाण्यास योग्य नसल्यामुळे शासनाने सदरहू रस्त्याच्या कामास मंजूरी देऊन दिनांक १८ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास नरेगा आयुक्त, नागपूर व जिल्हाधिकारी, वाशिम यांना सदरहू रस्ता सुरु करण्याचे आदेश दिले असताना अद्यापही रस्ता सुरु झाला नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शेतकऱ्यांना शेतीची उपयोगी वाहने नेण्यासाठी सदरहू रस्त्याचे काम तातडीने सुरु करण्याबाबत संबंधित अधिकाऱ्यांना सुचना दिल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्याअनुषंगाने तराळा ते पारडी येथील पांदण रस्त्याचे काम तातडीने सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संदीपानराव भुमरे (११-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही. सदर रस्त्याचे काम सुरु करण्यात आले आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्हयांच्या विकासाकरिता घोषणा
करण्यात आलेल्या सिंधुरत्न समृद्ध योजनेबाबत**

(४८) १५२१९ (१४-११-२०२०). श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग या जिल्हयांच्या विकासाकरिता मा. मुख्यमंत्री यांनी दिनांक १८ फेब्रुवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास जिल्हाधिकारी कार्यालय, सिंधुदुर्ग येथे बैठक घेतली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दोन जिल्हयांच्या विकासासाठी सिंधुरत्न समृद्ध ही योजना मा.मुख्यमंत्री यांनी जाहीर केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या योजनेचे स्वरूप काय आहे व सदर योजनेचा आराखडा तयार होवून त्यास शासनाने मान्यता दिली आहे काय,

(४) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. अजित पवार (११-१२-२०२०) : (१) व (२) होय.

(३) व (४) सिंधुरत्न समृद्ध योजनेच्या आराखड्याबाबतचा सविस्तर प्रस्ताव सिंधुदुर्ग व रत्नागिरी जिल्हा प्रशासनाकडून प्राप्त झाल्यावर शासन मान्यता देण्यासंदर्भात उचित कार्यवाही केली जाईल.

समुद्रपूर (जि.वर्धा) तालुक्यातील घरकुलांसाठी प्रलंबित अनुदान मिळण्याबाबत

(४९) १८१८३ (२५-११-२०२०). श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) समुद्रपूर (जि.वर्धा) तालुक्यात पंतप्रधान आवास योजनेतर्गत घरकुल मंजूर झाले असून पहिला हप्त्याची रक्कम मिळालेली असताना दुसऱ्या हप्त्याची रक्कम १ वर्षापासून मिळालेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

- (३) असल्यास, त्यानुसार लाभार्थ्यांना उर्वरित रक्कम देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०२-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

- (२) व (३) सन २०१६-१७ ते सन २०१९-२० या वित्तीय वर्षात समुद्रपूर (जि.वर्धा) तालुक्यात पंतप्रधान आवास योजनेतर्गत ९०४ लाभार्थींना घरकुल मंजूर झाले असून त्यापैकी ८२५ लाभार्थींना प्रथम हप्ता वितरित करण्यात आले आहे. त्यापैकी ७२४ लाभार्थींनी जोता बांधकाम पूर्ण केल्यानंतर त्यांना दुसरा हप्ता वितरित करण्यात आला आहे. उर्वरित १०१ लाभार्थ्यांपैकी ४४ लाभार्थ्यांना माहे ऑक्टोबर व नोव्हेंबर, २०२० मध्ये प्रथम हप्त्यांचे वितरण करण्यात आलेले असल्याने काम प्रगतीपथावर आहे. उर्वरित ५७ लाभार्थ्यांपैकी २४ लाभार्थी काम करण्यास इच्छुक नाही. इच्छुक नसलेल्या लाभार्थींचे जिल्हास्तरावर तसेच तालुकास्तरावर मेळावे आयोजित करण्यात येत आहे. तसेच पंचायत समिती सभापती, सदस्य, गट विकास अधिकारी, संबंधित गावांचे सरपंच व ग्रामसेवक यांचेकडून लाभार्थींची वेळोवेळी भेटी देऊन त्यांना घरकुल बांधकाम पूर्ण करणेकरिता वेळोवेळी प्रवृत्त करण्यात येत आहे. तसेच ३३ लाभार्थी यांना वाळू उपलब्ध होत नसल्याने द्वितीय हप्त्याची मागणी केली नाही. तथापि, या अनुषंगाने वाळू उपलब्ध करणेकरिता तहसीलदार समुद्रपूर यांना विनंती करण्यात आलेली आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

आटपाडी (जि.सांगली) तालुक्यातील डाळिंब फळबागांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याबाबत

(५०) १८७४८ (२४-११-२०२०). श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) आटपाडी (जि.सांगली) तालुक्यातील डाळिंब फळबागांमधील पिकांवर तेल्यासह अनेक रोग किडींचा प्रादुर्भाव झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच, माहे सप्टेंबर व ऑक्टोबर, २०२० या कालावधीत या तालुक्यात साडेनऊशे मिलिमीटरचा पाऊस झाल्यामुळे हजारो डाळिंबाचे क्षेत्र पाण्याखाली गेल्याने शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, रोगकिडींमुळे व अतिवृष्टीमुळे नुकसान झालेल्या डाळिंब पिकांचे पंचनामे करून शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (१०-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

- (२) अंशतः खरे आहे.

माहे सप्टेंबर व ऑक्टोबर, २०२० मध्ये ७०० मी.मी पाऊस झालेला आहे व त्यामुळे ५३०० हे. फळपिकाखालील क्षेत्र बाधित झाले आहे.

(३) माहे सप्टेंबर ते ऑक्टोबर, २०२० या कालावधीत अतिवृष्टी/पुरामुळे बाधित झालेल्या क्षेत्राचे पंचनामे करण्यात आलेले आहेत. मदत व पुनर्वसन विभागाचा शासन निर्णय क्र. सीएलएस-२०२०/प्र.क्र.२१९/म-३, दि.९/११/२०२० अन्वये जिरायत व आश्वासित सिंचनाखालील पिकांकरीता रु.१०,०००/- प्रति हे. व बहुवार्षिक पिकांना रु.२५,०००/- प्रति हे. या दराने २ हेक्टरच्या क्षेत्र मर्यादेत मदत देय आहे. निधी वाटपाची कार्यवाही महसूल विभागामार्फत करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

राजेन्द्र भागवत
सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.